

Že štirinajsto leto poteka od tistega dne, ko smo popolnoma prosto zadihali v svoji svobodni domovini, ko smo za vselej zaprli vrata v našo domovino vsem okupatorjem in izdajalcem jugoslovanskih narodov.

Zaprli smo jim vrata za vedno, ker znamo braniti našo svobodo, ker ljubimo svojo domovino. Za nami je trinajst let življenja v svobodni domovini, za nami je štirinajst let, ko smo v našem revolucionarnem boju proti nasilju zapisali pomemben datum: rojstvo naše svobodne domovine — rojstvo Federativne ljudske republike Jugoslavije. To je bilo 29. novembra 1943. leta v Jajcu, na zgodovinskem II. zasedanju AVNOJ.

In ko danes po štirinajstih letih listamo po knjigi o naši novejši zgodovini, se pred našimi očmi zgrinja tisoč in tisoč dogodkov in podob naše najdražje preteklosti. Pred našimi očmi se v duhu spet porajajo dnevi, ko je bila vsaka, samo nekoliko glasneje izrečena misel in beseda o svobodi, o boljšem življenju, kaznovana z ječo, trpljenjem, mučenjem in streljanjem.

Da, spominimo se tistih dni nazaj, ko se je v krvavi boju in neizrekljivem trpljenju porajala naša nova ljudska država, država brez vladanja bajonetov, brez požiganja domov, brez nasilnega preseljevanja ljudi, ropanja in pobijanja naših najboljših.

Spominimo se tistih časov, ko so se jugoslovanski rodoljubi zbirali okrog svojih revolucionarjev, v boju prekaljenih tovarišev pod vodstvom Komunistične partije, da se, čeprav z golimi rokami, brez orožja, tudi za ceno svojega življenja uprejo nezasišlanemu nasilju, krivici in brezpravnosti. Da, spominimo se tistih časov, ko je rastle in se jeklenila naša slavna JLA pod vodstvom tovariša Tita in tolkla sovražnike v naši zasluženi domovini, in pripravljala tla za lepši jutrišnji dan, tla za Novo Jugoslavijo.

In prišel je tisti veliki dan, 29. november 1943 — naš zgodovinski dan, naš največji praznik. To ni bil dan, ki naj bi se mu naši ljudje klanjali kot nekoč ob praznikih v prejšnjih časih, ko so ljudje upogibali

NAŠ PRAZNIK

kolena pred kamnitim božanstvom. Ne, bil je tisti naš veliki dan, ko smo dokončno izbrali našo pravilno pot, pot revolucionarnih jugoslovanskih narodov v svetlejšo prihodnost, v prihodnost, v kateri bo človek človeku brat.

Da, ta dan je bil dan naše republike, naše svobodne ljudske države, bil je tisti dan v naši zgodovini, ko so v krvavi boju za naš obstoj naši najboljši tovariši postavili temelje ljudski državi, državi, v kateri bo vladalo in odločalo delovno ljudstvo.

Resnično, tisti 29. november je dan, ki bo v zgodovinski knjigi narodov Jugoslavije zapisan, kako je potekala naša revolucija, ki ji je bila osnova prelita kri naših najboljših revolucionarjev, partizanov in borcev, in boj vseh naših neustrašenih ljudi, ki so po svojih najboljših močeh pripomogli k zmagovitemu zaključku naše vseljenske vstaje.

In prav ta prelita kri, ta dragocena ljudska kri, ki je tekla v potokih in naš neustrašni boj je rodil zgodovinski dan — rojstni dan Nove Jugoslavije. Štirinajst let je minilo od tega dne, za nami je štirinajst let trdega povojnega dela, ko gradimo socialistično državo. In ta gradnja ni bila lahka in ni še končana. Spominimo se, kako opustošena, kako razdejana je bila naša domovina takrat, ko smo pognali preko naših meja naše sovražnike in pogledimo, kaj vse smo že napravili v teh povojnih letih. Glavne težave smo že prebrodili, nismo pa še vseh. Se in še bo treba krepko delati, graditi in ustvarjati. In če bomo neustrašno delali naprej, bomo pokazali, da naše žrtve niso bile zaman. V skupnem delu vseh delovnih ljudi moramo in bomo zmagali.

Zadnje volitve v ljudske in okrajne odbore so ob polni udeležbi naših volivcev, naših delovnih ljudi, potrdile, da je bila pot, ki smo si jo začrtali v naših najtežjih dneh, prava. S temi volitvami smo ponovno potrdili, da so bili zgodovinski sklepi AVNOJ dne 29. novembra 1943. leta pravilni.

Nova Jugoslavija je simbol boja za socializem in za mir, je simbol svobode, neodvisnosti in enakopravnosti med narodi in vsemi delovnimi ljudmi na svetu. Ta Nova Jugoslavija živi in raste v našo skupno idejo, v idejo, ki se je porodila v srcih jugoslovanskih narodov in je dobila 29. novembra 1943. leta na zasedanju AVNOJ v Jajcu svoj zgodovinski pečat.

Naša pot drži v srečnejšo in svetlejšo prihodnost.

UREDNIŠTVO

Tako rekoč iz nič smo pričeli goloroki, a vendar neizmerno bogati, bogati s pridobitvami izvoljene revolucije, ustvarjati novo, lepšo, svetlejšo bodočnost vseh naših narodov. Zgodovinsko mesto Jajce nam je bilo mejnik v tem našem boju za dosego partizanskih idealov.

Nič nam ni bilo prihranjenega. Morali smo začeti tam, kjer se navadno začenja človekovo rojstvo. In, glejte, rojstvo, rojstne težave so bile kaj hitro premagane, čeprav smo bili v naši rasti mnogokoli in mnogokrat ovirani. Mi smo ob teh ovirah zgolj jeklenili, postajali močnejši, svobodnejši in še bolj odločni nadaljevati započeto delo.

Slika ni življenje, kot ni življenje slika. Pa vendar: včasih pravzaprav lahko približamo, da je naše življenje v teh letih teklo kot filmski trak kakkega velikega, važnega nadvse pomembnega filma. Dogodki na platnu so se vrteli s silovitjo naglico. Komaj smo uirdili: stavbo, že smo se lotili temeljite obnove. Potem smo dolga leta zidali, gradili in še zidali. Tam, kjer so stale porušene tovarne, stanovanja, podjetja, šole in domovi, so zrasi novi, mnogo lepši objekti, delo naših pridnih rok.

Pri nas smo se naglo odločili. Naši rudarji so bili tisti, ki so razumeli težave opustošene domovine: kramp in lopata sta zapela, pod njihovimi udarci so se lomile grude, s pridobitvenimi grudami pa so se vrteli stroji, pojoč pesem prve blaginje. Iz naših žuljev je mnogokrat pritekla temnordeča tekočina, sad te tekočine pa so dandanes, čeprav še ne v tolikšni meri, kot si želimo, mnogi domovi, mnoge šole, stotero tovarn, podjetij in naš obstoj.

Pa na človeka nismo ob tem hudourniku nikdar pozabili. Prav posebno pa ga ne bomo pozabili v bližnji prihodnosti. Vračali mu bomo tisto, kar je zaslužil. To pa je samo lepše, resnično lepše življenje!

In ko smo nedavno prišli izvoliti naše predstavnike v nove občinske ljudske odbore, smo se zavedali, da dajemo glasove resničnim predstavnikom ljudstva, tistim ki bodo vtrajno iskali nove možnosti za dosego naših idealov.

Človek, bomo dejali na koncu, ve, kar te obdaja, je tvoje. Nič ni bilo podarjenega, zato vedi, da si gospodar, posestnik te naše lepe, svobodne dežele, in varuj jo, ker domovina, kot je dejal naš veliki pesnik, je samo ona!

ZA DAN REPUBLIKE
ČESTITATA VSEM
SVOJIM PRIJATELJEM
IN SODELAVCEM
UPRAVA IN
UREDNIŠTVO
ZASAVSKEGA
TEDNIKA

Zgodovinski dnevi

26. XI. 1942. — V Bihaču, slikovitem bosenskem mestecu ob reki Uni, kjer so ustaši pobili vsakega četrtega prebivalca, je bil tega dne ustanovljen Antifašistični svet narodne osvoboditve (AVNOJ), v katerega so izvolili 70 članov. Še istega dne je AVNOJ prvič zasedal in izvolili so Izvršni odbor AVNOJ s predsednikom Ivanom Ribarjem na čelu.

Zasavski TEDNIK

Štev. 49.

TRBOVLJE, 28. NOVEMBRA 1957

Leto XL

Na tej skupščini je bil prvič po okupaciji naše domovine postavljen centralni politični organ, ki so ga sestavljali predstavniki vseh narodov Jugoslavije. Ta dan so se uresničile stoletne težnje jugoslovanskih narodov, da si vladajo sami, hkrati pa so se začela v praksi izvajati načela v enakopravnosti vseh narodov Jugoslavije.

29. XI. 1943. — Ta dan je bilo v Jajcu, tudi v bosenskem mestu, drugo zasedanje AVNOJ. Sredi okupirane Evrope, sredi številnih vojnih prizorišč v naši domovini, so bili tega dne postavljeni temelji nove države, s čimer je bila emigrantski vladi odvzeta pravica, da zastopa naše narode v tujini. S ponosom so jugoslovanski narodi ugotovili, da je bila pot oboroženega odpora proti nasilju edino pravilna, in da niso bile zaman žrtve, s katerimi so si naši narodi postavili čvrste temelje svoje bodočnosti.

10. III. 1945. — V svobodnem Beogradu se je tretjič in zadnjič sešel AVNOJ. Na tem zasedanju se je AVNOJ spremenil v Začasno ljudsko skupščino, ki je štela 483 članov in je med drugim sprejela Zakon o potrditvi ustavne listine Združenih

narodov in Zakon o izvolitvi Ustavotvorne skupščine.

11. XI. 1945. — Jugoslovanski narodi so v svobodni domovini prvič volili svoje najvišje predstavniško telo — Ustavodajno skupščino. Volilo je 80 odstotkov vpisanih volivcev, od teh okrog 90 odstotkov kandidata Ljudske fronte.

29. XI. 1945. — Prvo zasedanje Ustavodajne skupščine. Skupščina sprejme deklaracijo, s katero se v imenu vseh jugoslovanskih narodov odpravlja monarhija in proglašča Federativna ljudska republika Jugoslavija.

KRAJNI KOMITE ZK, OKRAJNI LJUDSKI ODBOR, OKRAJNI ODBOR SZDL, OKRAJNI SINDIKALNI SVET, OKRAJNI ODBOR ZB, OKRAJNI ODBOR LMS, OKRAJNI SVET »SVOBODA« IN PROSVETNIH DRUŠTEV IN OBČINE: TRBOVLJE, ZAGORJE, VIDEM-KRŠKO, BREŽICE, HRASTNIK, SEVNICA, RADECE IN SENOVCE ČESTITAJO ZA PRAZNIK DNEVA REPUBLIKE VSEM DELOVNIM LJUDEM TRBOVELJSKEGA OKRAJA!

O družbenem upravljanju v nekaterih vejah komunalnega sistema

Pogumneje, odločneje

BO TREBA ZAPOČETI DELO V POTROŠNIŠKIH IN HIŠNIH SVETIH, KER JE OD DOBREGA DELOVANJA TEH ORGANOV ODVISNO IZBOLJŠANJE KOMUNALNEGA STANDARDA

Medtem ko smo pri nas doslej v delavskem samoupravljanju, zlasti v večjih podjetjih, kar lepe in otipljive uspehe, so nekateri organi družbenega upravljanja še vedno šele na začetku svoje razvojne poti. To velja najbolj za svete potrošnikov in deloma tudi za hišne svete, medtem ko lahko danes že pribijemo, da so drugi organi družbenega upravljanja, zlasti šolski sveti in deloma tudi sveti upravljanja v zdravstvu in socialnem zavarovanju napravili znaten korak naprej. Naš cilj pa je kajpada razviti prav vse institucije upravljanja, usposobiti te organe za temeljito delo, da bodo še hitreje uveljavljali naš socialistični sistem.

Konkretno: v malone vseh zasavskih občinah smo že ustanovili potrošniške svete. V industrijskih občinah so skrajno pokazali sveti veliko prizadevanost in kar ustvarjalno začeli z delom. V spodnjih občinah pa so šele na tem, da pravzaprav zakoličijo delo teh organov.

Kot rečeno, so sveti v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in še drugod, lepo začeli z delom, to pa je bilo tudi vse, in zdaj so že zelo redki, ki prihajajo na svetlo s kakršnimi koli predlogi ali izboljšavami v poslovanju naše trgovske in druge mreže. Ko smo nedavno v Zagorju pregledovali poročila potrošniških svetov, ki so jih poslali občinskemu odboru SZDL, ni bilo iz poročil videti nič drugega kot to, da je med posameznimi člani čutili bore malo volje do tega dela, zato pa je skromno delal le en potrošniški svet, pa še tu je prihajal na zasedanja delavskega sveta le predsednik in še neki član te institucije.

Zdaj je tega že več mesecev, občinska komisija za družbeno upravljanje pa se še ni zganila, da bi vsaj pripravila posvetovanje, na katerem bi izluščili dosedanje izkušnje teh svetov in jim dali napotila za boljše in temeljitejše delo.

Nič bolje ni v drugih občinah, čeprav sta v Trbovljah dva potrošniška sveta, ki po mnenju občinskega odbora SZDL zadovoljivo delata. V Hrastniku pa je po začetnem startu najboljši svet skorajda prenehal z delom. Zdaj lahko napravimo prvi zaključek, da je namreč marsikdaj odvisno dobro delo teh organov od dobrega dela komisij za družbeno upravljanje pri občinskih odborih SZDL. Pa denimo še od svetov za gospodarstvo pri občinah in Trgovinske zbornice. Zakaj bi n. pr. sveti za gospodarstvo kdaj pa kdaj ne sklicali občinskih posvetovanj s posameznimi potrošniškimi sveti, kjer bi jih seznanjali z novimi uredbami o poslovanju trgovske mreže, člani potrošniških svetov pa bi člane sveta za gospodarstvo seznanjali s svojim delom in problemi. To bo v bodoče nujno potrebno, če hočemo pričakati od teh svetov družbenega upravljanja določene koristi.

Na terenu slišimo tudi pripombe, da člani teh svetov niso v zadostni meri seznanjeni s pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo pri tem poslanstvu. Največ tovaršev, ki delajo v teh svetih, pa nam je dejalo, da je današnje poslovanje v trgovinah tako zapleteno, da mu še trgovci niso kos. Po neke mere tako mnenje ni dočela neopravičeno, zato pa je spet dolžnost političnih organov, da bodo v bližnji prihodnosti pripravljali še več predavanj in seminarjev, na katerih bi ti organi dobivali konkretno znanje. Na drugi strani pa je mnenje nekaterih tovaršev, da bi

moralo skrbneje izbirati ljudi za te organe, skoro neopravičeno. Saj nam gre za to, da sodeluje v organih družbenega upravljanja kar največ državljanov.

Med organi družbenega upravljanja zavzemajo tudi hišni sveti zelo pomembno mesto. Čeprav so hišni sveti napravili znaten korak v svojem razvoju, čutimo, da to ni primer v vseh naših krajih. Prva slabost, ki jo moramo na tem mestu omeniti, je ta, da so ponekod hišni sveti vse preveč popustljivi v izvajanju svojih nalog. Mnogokrat se dogaja, da hišni sveti enostavno iz porabne najemnine plačujejo storjeno škodo na stanovanjskih poslopijih, druga slabost pa je v tem, da stanovanjske uprave dajejo premalo kompetenc hišnim svetom. Tako imamo še vse polno hišnih svetov, ki morajo odvajati vse pobrane najemnine stanovanjskim skupnostim, le-te pa po svoje razpolagajo s temi sredstvi. Saj je končno res, da denimo novozgrajena poslopja ne potrebujejo toliko sredstev za vzdrževanje kot stare, razpadajoče hiše, v katerih so hišni sveti ponekod pravi mojstri z ravnanjem dobljenih sredstev za popravila tega ali onega dela hiše. Imamo v Zagorju in Trbovljah, največ pa v Hrastniku, precej hišnih svetov, ki so samoiniciativno popravili in uredili še povsem doslužene hiše. Ti člani hišnih svetov pa so nam povedali, da bi bilo prvenstveno ustanoviti po ob-

činah nekakšne servisne delavnice, ki bi jim nudile svoje usluge, seveda po bolj zmernih cenah, kot je to sedaj. Marsikateri hišni svet bi se že lotil kakšnega popravila, pa bi morali dati toliko sredstev, da se tega sploh ne morejo lotiti.

Ce bomo resnično začeli počasi uvajati ekonomske najemnine, bodo naši hišni sveti postavljeni še pred odgovornejšo nalogo. Zato velja izboljšati delo tudi ostalih hišnih svetov, ki doslej še niso ničesar storili za hiše, ki jih upravljajo.

Prav posebno pa je važno, da se vseh teh vprašanj v okviru družbenega upravljanja lotimo bolj odločneje, pogumneje, da se politični forumi še bolj zavzemajo za temeljitejše delo družbenih organov, in jim nudijo večjo pomoč kot doslej. Uspehi takega koordiniranega dela se bodo najbolj pokazali v izboljšanju in povečanju komunalnega standarda. Vse probleme velja torej sprotno reševati, saj je jasno, da bomo samo na ta način pospešeno uveljavljali naš družbeni sistem. (v)

Planinstvo je pri nas, v našem okraju, kljub mnogim možnostim, še premalo razvito. Razveseljivo pa raste število ljubiteljev naših zasavskih gora. — Na sliki vidite planinca, ki uživa nad lepim razgledom po prostorni dolini. Iz katerega kotička našega okraja pa opazuje moč naravne lepote, pa uganite sami.

NEKAJ DOGNANJ iz ZAGORJA

Prvo, kar je spet bodo mnogi prekinjali to nesrečno in prepotrebno elektriko, kar na lepem je bilo zmanjkalo (to vedo povedati predvsem prebivalci Cankarjevega trga in sosesine, prav tako pa tudi v hotelu »Kum«). Potem pa spet krili in težave, kje dobiti svedce, da bo svetlo v hiši. Pustimo elektriko pri miru, saj v dohodnem času obljubljajo izboljšanje. Območje zagorske občine je s izjemo manjših zaselek in posameznih hiš dostopnih hiš elektrifikirano. Za izboljšanje elektroenergetskih razmer v občini namerava podjetje »Elektro-Trbovlje« v Zagorju zgraditi razdelilno transformatorsko postajo 35-je kV, ki bo služila za napajanje mreže za široko potrošniško in industrijsko, razen rudnika, v zankali in delno rekonstruirali bodo daljnovod 2 x 35 kV RTP Trbovlje - RTP Zagorje. Uredili bodo še 10 kV kabelsko omrežje Zagorja, zgradili 30 kV daljnovod za priključitev področja Kotredaj, Kimovec in Loke ter 12 napajalnih transformatorskih postaj. Prav tako nameravajo rekonstruirati nizkonapetostno omrežje ter zgraditi poslovno - stanovanjsko zgradbo. V Zagorju bi bilo nujno potrebno rekonstruirati še obstoječo cestno razsvetljavo in razsvetliti še ne razsvetljena področja. Zato pa, kakor poudarjajo, v podjetju niso na razpolago potrebni sredstva.

Drugi pereč zagorski problem so stanovanja. Da stanovanja... Uprava stanovanjske skupnosti upravlja 52 stanovanjskih hiš in 7 barak v Kisovcu, v katerih je skupno 975 stanovanj. Vse stanovanjske zgradbe pa so v slabem stanju ter vplačane najemnine ne krijejo potrebnih izdatkov za vzdrževanje hiš in popravila. Ker vplačane najemnine ne zadostujejo za kritje vseh potreb, bi stanovanjska uprava potrebovala za vzdrževanje letno 15 milijonov dinarjev. V prihodnje bo treba na vsak način neke najti sredstva, če hočemo vzdržati sedanje stanovanje zgradbe v redu in jih obvarovati pred propadanjem.

Za zgraditev stanovanjskih zgradb se vlagajo precejšnja denarna sredstva, vendar ne zadostujejo za široko potrošniško in industrijsko, razen rudnika, v občin Zagorje je še vedno nad 400 prosilcev za stanovanje, nad 200 družin pa živi v neprimernih stanovanjih. Za dokončno rešitev stanovanjskega vprašanja bi v Zagorju po sedanjih ocenah potrebovali najmanj 1 milijardo 200 milijonov dinarjev.

V zadnjih dveh letih so v Zagorju in okolici sicer zgradili 217 eno in dvosobnih družinskih stanovanjskih hiš med delavci, rudniki pa je sezidal 5 stanovanjskih zgradb, v katerih je 66 stanovanj. Rudnik gradi letosnje leto dva stanovanjska bloka s po 36 stanovanji, skupno torej 72 stanovanj. Sklad za zidanje stanovanjskih hiš je imel v zadnjih dveh letih 143 milijonov dinarjev. Za individualno gradnjo so dali 49 milijonov dinarjev, rudniku pa 48 milijonov. Povprajanje po kreditih iz sklada za zidanje stanovanjskih hiš je precejšnje in ni mogoče ugoditi vsem prošlencem. Omeniti je še treba, da bo zagorski rudnik vložil v stanovanjsko izgradnjo do leta 1959 nad 200 milijone dinarjev.

Ze z družbenim planom občine je bilo določeno, da bodo mo-

trgovina v občini bo po letnem družbenem planu dosegla 542 milijonov dinarjev prometa. Predvideni politični načrt je bil dosežen, na to pa je vplivala večja in boljše izbira blaga, večja kupna moč prebivalstva in večja komercialna spretnost nekaterih trgovskih podjetij. V kmetijskih zadru- gah je opaziti le malenkostno povečanje prometa, kar pa ni zadostljivo v primerjavi s porastom industrijske proizvodnje. V Zagorju močno primanjkuje specializirane trgovine za živilstvo. Sicer jo Zagorjanom že dalj časa obljubljajo, pa še nikoli ni prišlo doli, ko do obljube. Pametno bi bilo nadalje, da bi v Zagorju končno prišlo tudi do potrebne benecinske črpalke in servisne službe.

Ze z družbenim planom občine je bilo določeno, da bodo mo-

rale v prihodnje prav kmetijske zadruge skrbeti za najhitrejši in največji dotok kmetijskih pridelkov od proizvajalca do potrošnika. Za predvideno povečanje proizvodnje kmetijskih pridelkov pa bo treba, da nekatere kmetijske zadruge dogradijo že v načrtu določena skladišča, ki so nujno potrebna za shranitev kmetijskih pridelkov. — Razen trgovine pa sta prav tako važni činitelj gospodarstva tudi gostinstvo in turizem. V skladu z zveznimi predpisi je letosnje leto občinski ljudski odbor poveljal gostinski podjetja. S tem je povečal lastni sklad podjetij za več kot 3 milijone dinarjev. Tako se bo zagorsko gostinstvo lahko v dohodnem času dvignilo na dostojno raven.

V dopolnjevanju industrijske proizvodnje je obrtništvo važen činitelj. Petinosemdeset obrtnih podjetij socialističnega sektorja zaposluje 398 ljudi. Zaradi vedno večjega širjenja industrijske proizvodnje je letosnje leto obrtništvo zadavovalo v obrtništvo. Postopno izumiranje privatne obrti bo treba prilagoditi in preusmeriti k razvoju in potrebam novih, še nerazviti obrtnih dejavnosti, predvsem pa obrtno-uslužnostnih dejavnosti. To narekuje namreč vsakodnevni razvoj. Da pa bi bili

IZ HOTELA »SREMČIČ«

PRIPRAVE ZA POLETJE

Vidimo, kako, v našem... — Z gradnjo modernega in prodornega hotela na levem bregu Save so bili dani Vidmu-Krškemu najlepši pogoji za razvoj turizma.

V treh mesecih delovanja je objekt dokazal upravičenost svojega obstoja in postal znan že daleč naokrog. Veliko gostov je imel v času zagrebškega velesejaja, dober obisk pa je dlasti ob sobotah in nedeljah, ko večer izpopolni orkester z lahko glasbo.

Med tujci so, je doslej mudilo v hotelu največ Avstrijci, nekaj Italijani, Švicarjevi itd.

Hotelskemu podjetju je priključeno tudi gostišče »Pri Celin« in letno kopališče pri »Celuloz«. Kolektiv se že sedaj resno pripravlja na začetek poletne sezone, v kateri pričakujejo tudi precej tujih gostov. »Sremčič« je poskrbel za reklamo v Švici, Franciji, Holandiji in še nekaterih drugih deželah, v načrtu pa ima tudi izdelavo oropospeka z opisom bližnje okolice.

Zimski čas, ko bo morda obisk nekoliko manjši, hočejo kar najbolj izkoristiti za odpravo raznih pomanjkljivosti, ki zdaj še obstajajo. Precejšnje težave imajo zlasti s pomanjkanjem kvalificirane gostinskega kadra, vendar upajo, da bodo tudi to zapreko nekako premostili. — Jak

FRANCIJA NASPROTUJE

načrtu, da bi atomsko orožje izdelovali samo ZDA in Anglija, ker želi sveda ravno tako postati atomsko velesila. Glavni argument obeh francoskih partnerjev je ta, da bi Francija s svojim težavnim gospodarskim položajem zmogla velikanke izdelati v te namene, in če bi Francija hotela poslušati starejša brata, bi oba brata podprla njeno politiko v Alžiru. Kajpada so na tem posvetu dosti govorili tudi o dobavah orožja Tuniziji, kajti Francija tega ne bo hotela »prebaviti«.

ZANIMIVA NOVIČA IZ ZDA

Mnogi ugledni ameriški časniški komentatorji so oni dan sporočili javnosti novico, da namerava ameriška vlada znove povabiti znanega jedrskega strokovnjaka Oppenheimerja k sodelovanju pri izdelovanju raket in umetnih satelitov. Oppenheimerja so leta 1954 odstranili z vidnega položaja enega izmed prvih atomskih strokovnjakov zaradi nekakšnega stika s komunistično ideologijo, ki ga je imel v svojih mladih letih. Znano pa je tudi, da je bil Oppenheimer goreč pobudnik miru in ni hotel »atomske« vojne. Če je vest o ponovnem sodelovanju tega priznanega jedrskega strokovnjaka pri ameriških atomskih načrtih, resnična, potem pomeni to rehabilitacijo žrtve vojne na čarovnice.

UNIJA MED SIRIJO IN EGIPTOM REALNA

V Siriji so te dni začeli izdelovati prve osnutke statuta za federativno zvezo te dežele z Egiptom. Strokovnjaki bodo pripravili osnutke statuta za splošno zvezo z Egiptom na vseh področjih, predvsem pa federaciji, obrambo in gospodarstvu. Oba naroda iskreno pozdravljata to zvezo.

PRIJATELJSTVO MED ARABCI IN JUGOSLOVANI

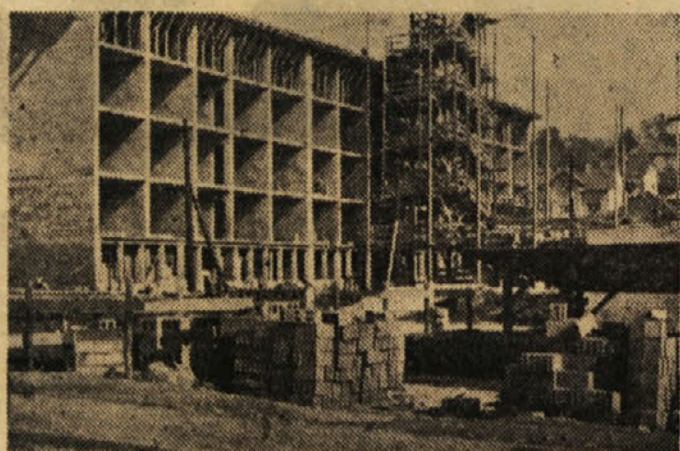
Pred dnevi je iz Jugoslavije odpotovala delegacija socialistične stranke arabskega preporoda, ki je bila pri nas nekaj tednov. V skupni deklaraciji, ki sta jo podpisali obe podpisnici, je rečeno, da je treba arabskim narodom omogočiti doseg popolne enotnosti na vseh področjih. V nadaljevanju izjave pa je rečeno, da sta SZDL in socialistična stranka arabskega preporoda soglasni, da je treba tudi v bodoče razvijati in krepiti medsebojne stike, ter bo le to poglabilo stike med njima in utrdilo prijateljstvo med narodi Jugoslavije in arabskimi narodi.

SZ NE BO SODELOVALA

Pred dnevi je sovjetska delegacija v OZN objavila sporočilo, v katerem pravi, da Sovjetska zveza ne bo sodelovala v komisiji ZN za razorožitev v sestavi, ki je zdaj določena. Predstavnik sovjetske delegacije je k temu poročilu dodal, da je debata v Generalni skupščini pokazala, da zahodne države močejo nikakega sporazuma o razorožitvi.

VREME

Lahne padavine okoli 26. novembra, sicer pa do srede tedna suho vreme. Konec novembra ali v začetku decembra padavina s močno ohlajitvijo, verjetno bo sneg.

Gradnja stanovanjske hiše v Zagorju, ki jo gradi rudnik Zagorje. Zdaj poslopije naglo raste in če bo vse po sreči, se bodo prihodnje pomlad vsilili vanj zagorski rudarji.

NAS KOMENTAR

MANIFEST MIRU

Pred dnevi so delegacije 64 komunističnih in delavskih partij, ki so sodelovale pri veliki proslavi 40. obletnice oktobrske revolucije v Moskvi (med njimi je bila tudi delegacija Zveze komunistov Jugoslavije) podpisale zgodovinski dokument o boju za svetovni mir, ki je bil v nekaj dneh obkrožen po vsem svetu pod imenom »Manifest miru«.

Manifest, ki so ga delegacije komunističnih in delavskih partij naslovile na delavce in kmete, znanstvenike, tehnike in kulturne delavce, na ljudi dobre volje vseh dežel, opozarja na grozoto vojne in na uničenje, ki bi ga nova vojna povzročila, ter poudarja, da so komunisti najodločnejši nasprotniki vojne, najodločnejši borci za mir, kajti njihov cilj je ustvariti družbo, v kateri bo zagotovljena splošna blaginja, razcvet vseh narodov, večni mir med narodi.

Manifest poudarja, da je vojno mogoče preprečiti, ker je razmerje med silami v svetu sedaj drugačno in sila miru so ogromne. Obramba se na vse ljudi dobre volje, naj se odločno borijo za mir in naj zahtevajo konec oboroževalne tekme, prepoved izdelovanja in uporabe jedrskega orožja kot prvi ukrep za opustitev poškovanosti s tem orojem, konec politike vojaških blokov. Obenem zahteva naj se nemški militaristi ne oborožijo, naj prenehajo vojaška izvajanja imperialistov na Srednjem vzhodu in naj vsi narodi podpro politiko miroljubne koeksistence.

V manifestu je med drugim rečeno:

»Vsi vi se še dobro spominjate besede in surovosti druge svetovne vojne. Krvave sledi še niso popolnoma odstranjene in še se nad domovi mirnih mest in vasi pojavlja strašna pošast nove, stokrat bolj rušilne vojne. Sedaj ni na svetu dežele, v kateri ne bi neprestano lebdela nad domačimi ognjišči nevarnost vojne in grenila življenjske radosti ter postavljanja vprašanja polni nemira: kaj bo jutri, čez mesec dni, čez leto dni? Ali bodo novno v ognju vojne zagoreli naši domovi, medtem ko bodo atomske in vodikove bombe, ki uničujejo vse, prinisale nenadno smrt nam in našim otrokom?»

Predstavniki 64 komunističnih in delavskih partij, nadalje govore o grenkih izkušnjah, ki so jih narodi pridobili v dveh svetovnih vojnah in opozarja na nevarnost nove svetovne vojne, ki bi bila — če bodo narodi dovolili, da bo do nje prišlo, še strahotnejša, še bolj krvava od vseh dosedanjih.

Človek je osvobodil tako ogromne naravne sile in zavlada je nad tako močnimi sredstvi, da bi se njihovo uničujoče delstvo lahko zrušilo na vsako mesto zemeljske

krog. V novi vojni ne bo prostora, ki bi se v njem mogel človek samo skriti. Plamen atomsko-nuklearne in raketne vojne bi zajel narode in bi številnim pokolenjem človeštva zagrozil z neznosno bedo.

Predstavniki komunističnih in delavskih partij, ki se zavedamo svoje odgovornosti za usode narodov, izjavljamo:

Vojna ni neogibna. Vojno je mogoče preprečiti. Mir je mogoče zavarovati in utrditi. Mi govorimo to v polnem prepričanju, ker je sedaj na svetu drugačen položaj, drugačen razmerje sil.

Manifest nadalje ocenjuje ta nov položaj, za katerega je značilen širok razmah socialističnih sil, ki so že zmigale v številnih deželah, ogromen napredek industrije, znanosti in tehnike v Sovjetski zvezi in drugih socialističnih deželah, napredek v bivših kolonialnih deželah, katerih narodi so že odstranili in še odstranjujejo jarem stoletne odvisnosti, hočejo živeti v miru in ne dovoljuje vmešavanja imperialističnih sil v njihove notranje zadeve.

Delegacije komunističnih in delavskih partij opozarjajo vse narode in vse ljudi na svetu, kako nevarno je oboroževanje, ki prinaša ogromne dobičke kapitalističnim monopolom, predstavlja pa vedno težje breme za delavce in resno ogroža gospodarski položaj teh držav. Komunistične in delavske partije izjavljajo,

da nobena socialistična država nima razlogov, da bi začela z vojno ali z vojaškim napadom na drugo državo zaradi osvajanja tujih ozemelj.

»Socialistične države nočejo nobenemu narodu s silo vsiliti svojega družbenega in političnega sistema. Trdno se prepričane o gotovi zmagi socializma, toda one prav tako vedo, da socializma ni mogoče od zunaj vsaditi, da mora biti predvsem rezultat notranje borbe delavskega razreda in naprednih sil v vsaki državi. Zaradi tega so socialistične države daleč od tega, da bi se vmešavale v notranje zadeve drugih držav, toda one prav tako ne dovoljuje, da bi se drugi vmešavali v njihove notranje zadeve. Zaradi tega trditve, da socialistične države grozijo miru s tem, da hočejo baje s silo vsiliti svoj sistem, ni nič drugega, kot poizkus varanja miroljubnih ljudi.«

Ob koncu je v manifestu rečeno: »Naj odsej države z različnimi sistemi tekmujejo med seboj v razvoju miroljubne znanosti in tehnike. Naj te države ne dokazujejo svojih prednosti na bojnem polju, temveč v tekmovalstvu za napredek in zvišanje življenjske ravni.«

Nudimo roko vsem ljudem dobre volje. Z vsemi silami bomo odstranili breme oborožitve, ki duši narode. Osvobodili bomo svet nevarnosti vojne, smrti in uničenja. Pred nami je svetla in srečna bodočnost človeštva, ki gre k napredku.

PISMO UREDNIŠTVU

Obrtniška morala ali ...

V našem krškem dopisniku se je objavila mati dveh otrok in nam izročila pismo v katerem piše nekako takole:

»Kupila sem živo tekalstvo blago in dala na čerkezi ukrjeto tako imenovane kavboj hlače. Blago sem izročila najbližji šivilji, ki je hkrati na najbolj vidnem mestu pri zapornikih čez železniški prelaz v Vidmu-Krškem izprevidnosti sem mojstri-ko vprašala, če bo lahko naredila takšne hlače, kar je ušla na pritrila in dodala, da zna delati še modernije in novejša stvari. Čez tri dni me je bil vprašati nared. Hlače mi že na prvi pogled niso preveč ugajale, vendar tega iz obzirnosti nisem hotel omeniti. Šivilja mi je izdelala tudi otroški bluzici, ki sta bili prav tako skakežni. Ko sem ji plačala, sem zahvalila ostane tekalstva od kavboj, ki je moral ostati, saj sva se prej točno pomenili, koliko ga bo treba za oboje hlače. Zdaj pa je ženska razočarana delala, ga vendar ni ostalo nič, končno je obljubila, da ga bo dala pozneje. Ko ga je izročila, je osorno dejala: »Morala sem drugim ukrasti in vam dati.« Povedala pa ni, komu je dala, ko je prej meni »nikoli« nikoli. Kaj je moral ostati? »Moral sem drugim ukrasti in meni izročiti tuje blago.«

Sklenila sem, da k tej šivilji ne pojdem nikoli več. Če je prišla na počitnice učenka 1. razreda s podočelji, je prinesla s seboj denar za boljše obleke in nisem ravno natančno vedela, komu blago je treba zano, sem se šila raje pripravila v podjetje »Šivilnica«, kjer sem se z mojstri pobliže pogovorila o moralni potrebnosti blaga. Kupila sem 10 cm po dolžini več (iz previdnosti svedca), kot sva se domnili. Vendar, ko je bila nared, dekletu ni in ni bila po meri. Šivilja je sama objavila napako s izgovorili, da je 30 cm blaga premalo.

Tako pravi videkomo-krška gospodinja. Kaj pa omenjeni obrtniki? — Vsak komentar je odveč.

PRED SVITOM

(Drobtinice iz dni, ko se je porajala mlada republika)

Tone je bil ves nasajen; da bi v Trbovljah moral gledati poleg Titovih volilnih skrinjic. Še one druge — črne? Nejevoljno je zganil »Poročevalca« in ga zmašil v predal. Kar stojiš se mu je po svojih v brigadi. Nikoli ne bi mogel pozabiti vseh doživljajev, lepih in težkih. Pred tedni so mu v štabu rekli, da osvobodjena domovina po-

trebuje rudarjev, in žalostnega srca je izročil svojo parabelo zelenicu, ki bi mu najraje prišla zaščitnica, ko je videl, kako malomarno je vrezal v kopto svoje ime. On je ravnal z njo kot z otrokom: nežno, ljubeče jo je negoval, nikoli mu ni odrekla poslušnosti, in marsikateri švaba je okusil njena svinčena zrna. Zdalj pa, ko so z ogromnimi žrtvami osvobodili deželo, zdaj govoričijo o nekakšnih dveh skrinjicah. V brigadi pa so jim večkrat govorili: ko bo poslednji švaba lovil svoj škorenj na begu proti rajhu, bo Jugoslavija vendar nova, Titova Jugoslavija, in na volitvah bo kandidat samo Tito.

Predvolilni miting

Tiste novembrske dni je bilo v Trbovljah nadvse živahno. Mitingi so bili vsak dan. Trboveljske gospodinjice so bile na marsikaterem mitingu v večini. V neki volilni enoti sta se zbrali malone dve tretjini žena. Zato je bil miting pravzaprav ženski; gospodinjice so hotele odgovor na marsikatero zapleteno vprašanje, in predsedujoči se je kar potil, ko je moral naglo in preudarno odgovorjati na tehtna vprašanja. Včasih se mu je to posrečilo, mnogokrat pa so ga ženske prepvile. Predsednik je proseče pogledoval proti vrstam, v katerih so sedeli moški, toda ti, kot da sploh ne vidijo njegovih pogledov. Raje so spodbudno kimali ženskam, kar jih je še bolj podžigalo k razpravi.

Tam v moški vrsti je sedel tudi starejši rudar Lojz. Menda mu je bilo dovolj nenehnega ženskega besedenja, zato je

Demagog

»Kaj France, kar sam? Kje tmaš ženo? Spodobilo bi se, da bi skupaj opravila svojo dolžnost, je vrtel predsednik volilne komisije kmetja iz znane zavarstve vasi. Ta je nekaj mrtnar, da ženske še niso nikdar volile, da ženskam ni nič mar politika, z drugimi besedami: France ni maral, da bi njegova žena volila. O tem se je šušljalo bo vasi že dolgo pred volitvami. Vsi so vedeli, da France ni, ma kdo ve kaj rad nove oblasti, da je čisto dolocno, vedel, da je takrat v predprilski Jugoslaviji, ko je bil za župana, storil marsikatero krivico majhnim kmetom. Se sam bi najraje ostal danes doma, vendar v vasi je videl same pričakovalne obraze; kmetije so pričakovali od nove Jugoslavije uresničitev svojih želja.

Tako je doma zabilal ženi, da bo iz hiše volil samo on, ona pa naj gre raje k maši. Toda tisti hip, ko je vrgel svojo kroglico v skrinjico, so za njegovim hrbtom se stale kmetice, med njimi tudi njegova žena. Hotel je zarohneti, ko pa je videl, da so vse oči uprte vanj, je jezno poveznil klobuk na glavo in brez besed odšel.

Sosede so Francetovo ženo nagovorile, da se je odpravila z njimi na volišče. Tokrat je bilo prvič, da se je uprla močnemu ukazu...

Tokrat je bil že na desetem predvolilnem mitingu. Slušal je plameteč besede, njega pa se niso prijele. Tuhtal je, slednjič pa le ni mogel brzdati jezika. Zajedljivo je povedal, da v Trbovljah ne bi smeli na volišča postaviti dve vrsti skrinjic. Govoril je mirno, vendar mu je glas vznemirljivo naraščal. Dvoranica mu je ploskala. Se tisti,

Tine je bil demobiliziran dva tedna pred volitvami. Ker je bil nekaj bolehen, ni bil v tistih dneh nikdar na predvolilnih mitingih.

Na dan volitev pa je potegnil iz omare svojo partizansko obleko, si del na glavo čisto novo

Brez orožja na volišče

titovko, za pas na pripel pištolo, katero je uspel prethotapiti iz vojske. Za nič na svetu se ne bi ločil od te dragocene trofeje. Nič kolikokrat mu je pomagala v samoohranbi, in zato je ni dal nikdar iz rok.

Lepa partizanska uniforma mu je čudovito stala na telesu.

Moško je stopal proti volišču, korak zadaj pa je drobila za njim njegova žena. Nič ni pomagalo, da mu je ona večkrat povedala, naj stona počasneje. Njemu se je mudilo na volišče.

Ze je pritisnil na ključko, ko ga je ustavil glas za hrbtom.

Spremenili so se časi...

Bil je dan volitev. Jože se je odpravil od doma zgodaj zjutraj. Hotel je biti med prvimi na volišču. Sicer pa je bil tudi v ukičenem odboru OF, zato se je spodobilo, da je pogledal, koliko zastav visi v njegovem kvartu. Možato je gledal v mlado jutro in knjižno presojal delo gospodinjic. Te so pred volitvami napovedale tekmovanje sosednji koloniji za lepšo okrasitev svojih stanovanj. Jože je videl na vsakem oknu poznojesensko cvetje in slike tovariša Tita. Zastave so se lahko pozibavale v šuštanju vetrice, kolonija je bila kar svatovska. Jože je zadovoljno pomislil, da bo njegova kolonija med najlepšimi v okolici in v mislih je pohvalil prizadevnost žena. Na skrajnem koncu kolonije pa je v nekem oknu samevala ena sama raztrgana papirnata zastavica. Jože je obstal in si mislil: na, tale nam bo pa pokvarila izid tekmovanja v našo korist. Nehote je potrkal na vrata.

Imel je na jeziku nekaj pikrih, toda ko je videl, da je gospodinja pravkar povezovala lečo kosek cvetja in ga prepletala z rdečimi, plavimi in belimi

in stokrat se je pokesal, da je obsedel. Zganje je bilo vedno njegova slabost. Na volišču je bilo vse polno ljudi. Jože se je zbral in se trudil, da bi skril svojo okajenost. Tu pa tam je z moškimi izmenjal nekaj besed, pred vrati pa je naletel na predsednika volilne komisije. Temu je udaril vond po žganju iz Jožetovih ust naravnost vanj. Predsednik ga je prijel za roko in peljal v drugo, prazno sobo. Tam je slisal svoje. Odbornik OF, na se gre na največji in najpomembnejši dan napiti! Kaj bi rekli ljudje, če bi ga spoznali? Ali ne ve, da smejo voliti samo trezni ljudje? Jože se je zviljal, obljubljal, da bo takoj trezen, da je spil le dva kozarčka, predsednik pa je bil neljuben. Moral je sedeti na edini stol v sobi in počakati, da se mu je skadilo.

trakovi, je samo zamrmral, da so pozni s krasitvijo.

Pobožal je najmlajšega in sedel za mizo. Pri Boltu je venomer rad posedal. Ona je imela v omari vedno kak kozarček žganega. Tudi danes mu je gospodinja postregla z žganico. Ze je hotel reči, da se ne spodobi piti na dan volitev, ko je vstopil Bolto. Bil je na nočnem šihu, in kar hitro sta izpraznila nekaj kozarčkov. Vsak kozar-

»Zares, Tine, z orožjem ne ukaz in volilni zakon!«

Ni se mogel ločiti od orožja. Stekel je domov, odložil pas s pištolo in se vrnil. Nekateri so se muzali, toda Tine ni hotel zaupati nikomur pištolo.

V tistih pičlih, a zanj tolikanj dolgih urah je Jože spoznal, da so te volitve povsem nekaj drugega kot nekdanji v preteklosti. Takrat, pred desetletjem so ga silili, da je popel nekaj žganja, zdaj pa hočejo, da bodo ljudje trezni, da bodo vedeli, da prvič v zgodovini volijo resnične predstavnike ljudstva. Najbolj ga je bolelo, da se ga je nakučal, preden je volil. In ob tem spoznanju ga je minila vsa pianost. Moško je vstal, stopil v sobo, kjer so ljudje volili in oddal svojo kroglico za Tita...

Napisal: Milan Vidic, Ilustriral: Jože Adamič

Sarajevske slike

Baščaršija, srce sarajevske starega mesta, je žarela v opoldanskem soncu poletnega dne. Sejemski vrvež je počasi pojeval. Prodajalci so se ročno odpravljali proti domovom, le mož s kosami, ki si je našel prostor tam ob vodnjaku, je še vedno vztrajal, kajti gruča starih in mladih bosenskih kmetov v značilnih nošnjah, ki ga obdajala, je bila še vedno precejšnja in prodaja dobra.

Vsakihi nekaj minut je priropotal iz novega mesta, od tam, kjer stoji moderni blok in palača, najlepša železnica postaja na Balkanu, nove šole, bolnišnice in tovarne, kjer postaja pravilnica o tisoč in eni noči vse bolj medija, škripajoči tramvaj. Minareti in mošeje so bile v svoji zgodovini tih in dostojanstvene. Od nekod je privozil moderen »Putnikov« avtobus z izletniki z Otoka. Oči so obstale

jevskih industrijskih podjetij; ko pa postane pomočnik, se hoče zaposliti v porajajoči se tovarni motorjev v Vogošnji. Očeta skoro ne pozna. Ko je bil on še smrčavec, se je boril po šumadijskih gozdovih za svobodo in bil tik pred zmago prečestan s svinčeniimi zrnji. Tudi dva Ramadanova brata se nista nikoli več vrnila iz gozdov. Kako grenak in boleč je spomin. Matji hodi še vedno črna. Fantove oči neme, a hkrati zgovorno pravijo: »Nikoli več moril in vojne!«

Nekdo je bil na letovanju v Sloveniji. Videl je mnogo krajev, in nič koliko lepših spominov hrani nanje in na ljudi.

Takole pravi: Ljubljana je lepa, Celje še lepše, a Rogaska Slatina najlepša!

Posebna komisija je ugotovila vzrok nesreče. Bil je monoksid, ki ga je oddajal bencin, katerega je bilo v rezervoarju 56 litrov.

Tenme spomine si tovariša Višner in Kramaršek obujata 29. novembra vsako leto, ker sta se na ta dan pred petindvajsetimi leti borila s smrtjo in prestala tedaj ogromno strahu, tako da se od tistega časa ne počutita več dobro.

Tovariš Višner je po 38 letih dela v rudniku pred leti odšel v pokoj. Tudi v času okupacije je trpel. Bil je zaprt v Celju in Laškem, nato pa izseljen v slovenske zemlje. V narodnoosvobodilni vojni je žrtvoval še edinega sina.

Ob 25. obletnici strašne rudarske nesreče v Hrastniku kličemo rudarji vsem šestim žrtvam zadnji »Slava!« — rešenim rudarjem na želimo še mnogo let življenja in tudi zdravja, hkrati pa da jih uprava rudnika Trbovlje-Hrastnik uvrsti med nagrajenе rudarje ob praznovanju dneva republike 29. novembra 1957.

Sestave Italija — dežela sene in sončne lepote, zaradi tehničn n'h ovir nadaljujemo prihodnj

SEVNICA MED NOV VELIKO V MALEM

Bodočnost je vera. Kdor zanjo umira, se dvigne v življenje, ko pade v smrt! (OTON ZUPANČIČ)

Septembra 1943. leta je bilo vreme že prav jesensko. Drugi bataljon XII. brigade, sestavljen iz ljudi iz različnejših krajev Dolenjske in Stajerske in tistih, ki so pobegnili iz koncentracijskih taborišč, je moral osvojiti nemško postojanko Sentjanž. Kolona izmučenih in sestradanih partizanov se je začela pomikati preko Gabrijel proti Krmelju. Patrulja, ki so jo poslali naprej, pa je v vasi Gomila, nedaleč od Sentjanža, pri nekem možu natančno zvedela, kje v Sentjanžu so Nemci.

Kmalu so se vsi borci pomaknili proti Gomili, od tu pa odšli v napad. Okupatorskemu gnezdu so se bližali v polkrogu. Komendant Petruška je bil na desnem krilu, Kostja pa na levem. Bataljon je s skoro neizkušenimi borci dosegel sijajen uspeh. V jurišu je zavzel Sentjanž v pol ure. Vsi partizani so se izkazali. Čeprav lačni, so se bojevali z velikim poletom. Pred očmi so imeli le eno: zmagati je treba!

Nič ni pomagalo nemški vojski moderno orožje, slovenska srca so bila močnejša!

Partizani so našli v zavzetem skladišču mnogo hrane, cigaret in drugih predmetov, ki so jim prišli zelo prav. Zlasti so bili veseli hrane in površnikov, kajti zima se je naglo bližala.

Sentjanž je postal odskočna točka slovenskih brigad v boju proti Nemcem.

V noči od 27. na 28. oktober 1944 je imel Karel Kozinc iz vasi pod Zabukovjem, kot že večkrat prej, dva partizana in eno partizanko. Proti jutru, okoli šeste ure, je hišo, ki je bila najbrž izdana, obkolila vermanskaft. Začelo se je streljanje. Skozri okno so najprej zadeli Ivanko Dolinarjevo, ki je to noč po naključju prenočevala pri Kozincu. Krogla ji je prebila prsni koš. Nato so napadali navalili na posebno sobo, kjer so spali vsi trije partizani. Pri begu skozri okno je bil smrtno zadet neki Škrbec, partizanka Vera Zupančič pa je bila laže ranjena in se je še rešila.

Končno so v neki sobi zgrabili gospodarja Kozinca in ga odpeljali v vežo. Med njimi se je vnelo prerekanje. Kozincu je uspelo razorožiti svojega zasledovalca. Odvzel mu je puško in ga pahnol od sebe, sam pa se je pognal proti bližnjemu gozdu. Toda zaman. Prerešale so ga krogle zunaj stoječih vojakov.

11. julija 1944. leta so enote Kozjanskega odreda pregnale iz Zabukovja policijo, učiteljsko in vso nemško vojsko.

Takoj nato so v Gračnarjevi hiši ustanovili slovensko šolo. Prvi učitelj je bil Lojze Jazbec.

Veseli prebivalcev ob tem dogodku je bilo nepopisno.

»Seveda je, toda tako kot tista, ki sem jo prodajal zjutraj, ne.«

»Torej ne moreš reči, kako dolgo bo uporabna?«

»Ne.«

Prodajalec je izgovoril te besede brez vsake prizadevnosti ali obžalovanja. Povedal je resnico. Kmet je odšel prazen, toda knjemu se bo gotovo še kdaj povrnil.

Bil sem vesel in presenečen hkrati.

Sprehajal sem se po ozkih, krivuljastih ulicah, kjer je vedno mrak, kjer te toliko stvari spominja na preteklost. Tu so našli svoje mesto razni trgovci, slaščičarji in obrtniki. Kazandiluk je ulica oblikovalcev filigranskih izdelkov. Tu nenehno tolkajo udarci, vsak udarec s kladivom pomeni pet naprej k dokončni podobli žezvice, cigaretnice in podobne robe.

Oglasil sem se pri Ibrahimu Ahmedoviču. Mož ki me je najprej imel za Nemca, nato pa v meni spoznal Slovenca, se je obiskiva vidno razveselil.

»Ali poznate Maribor in Celje? Tam sem služil pred mnogimi leti vojsko. Prav gotovo sta se močno spremenila in razrasla, kot naše Sarajevo. Takoj, ko nanesete priložnost, ju obiščem.«

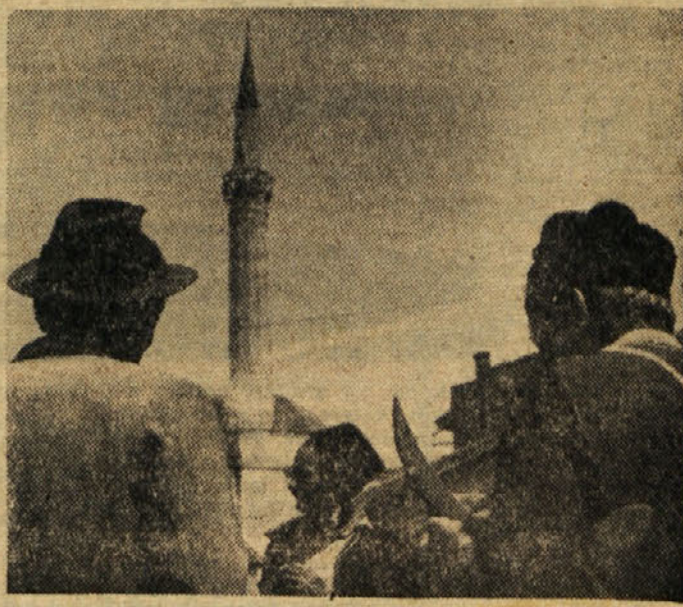
Potem mi je, sedeč na muslimansko na ovčji koži, pojasnil svoj poklic.

»Vidite, tale servis bom delal dva dni. Vse opravim brez strojev. Prodaj ga bom podjetju v Zagreb, mojemu stalnemu kupcu. Kdo ve, v kakšne roke bo prišel! Občudovali ga bodo, nihče pa ne bo ničesar vedel o meni, ki sem ga naredil.«

In spet je udaril...

Ponoči zažari mesto ob Miljacki v tisoč lučeh. V središču se blešče pod nebo neonske reklame, tisoči delavcev, uslužbencev in študentov, zaključujejo večer v gledališču, kinu, na koncertih ali v kavarnah ob zvokih moderne glasbe. Gori na pobočjih proti Rajlovcu pa se v nizkih, zverženih kočah pretaka in počasi tone še staro življenje.

Jano Kopriva

Tomaž Vevar sam ni vedel, kako je vse to prišlo. Sedel je za mizo na prostornem veseljenem vrtu, ki ga polnijo zvoki godbe. Kakor skozi meglo je videl, kako se na plesišču suče mladi svet, da mu rde razžarjeni obrazi. Vedel je le, da sedi poleg njega Polona, njegova žena, in Tomaž, njegov sin, mladenič, ki mu je obraz odrazil vse očitave poteze, le da gladke in mlade, medtem ko je bila sleherni roditeljeva kakor zarezana s črtalom v temno polt, ki so ji začuda dobro pristojali posrebljeni, drzno zavihani brki in prav takšni lasje.

Res, Tomaž ni mogel razumeti, kako je vse to prišlo. Niti za trenutek ni legel, le umil in preoblekel se je bil, ko se je zjutraj vrnil s črnega šihta. Zdaj je tu, in okoli njega šumi kakor v panju. Miha in Rok — pomočnik in vozač v njegove številke, mu nazdravljata, češ: če danes ne, Tomaž, potem nikoli! Dan rudarjev... govori... odlikovanja... čestitke od vseposvoda in nova ura, ki mu tiktataka na roki... Petintrideset let dela, ki ga je pustil v tej jami, ga ni več priključilo k resnici. Samo to je čutil, da sedi sredi ljudi, ki jih ima rad in ki ga imajo radi tudi oni. Eh, vse se zgodi! Kupico za kupico črnine je

zvrčal, bakrena polt mu je gorela, in že nekajkrat se mu je zazdelo, da bi vstal in povedal vsem, kaj čuti ta dan, razširil bi roke in objel vse, kar mrgoli okrog njega v tem jasnem, veseljem razpoloženju. Toda dremota je lazila za njim, da ga naskočil, brž ko bi le za trenutek pripril trudne veke.

»Tomaž, šli bomo!« je spet, kakor že nekajkrat, ponovila Polona, in sin ji je pritrldil. »Saj vesta,« se je obrnila k Mihi in Roku, »brez spanja in pijake, pa vse tole danes in ta vročina. Tudi on ni iz železa.«

Tomaž pa ni mogel domov. Kar je doživel ta dan, ga je priključilo s čudnimi vezmi na vse dobre, marljive ljudi, ki je zvezan z njimi s srcem in žulji na življenje in smrt. To je Tomaž vedel celo sedaj.

»Ne, ne,« se je branil ženi, »ostanimo še malo... če danes ne, potem nikoli. Ali veš, Polona, kaj vse sva že prestala...? Ali veš...?«

Polona ga je poznala: hotel je seči nazaj, več ko za dvoje desetletij. Toda sonce, ki se je obrnilo v popoldansko stran, se je vse bolj žgoče uprlo vanj. Misel mu ni hotela več na jezik, težko glavo je naslonil na laketi in zadremal.

»Tomaž — Vevar! Kaj bomo danes spali?« sta ga hotela predramiti Miha in Rok.

Mladi Vevar pa jima je ubranil. Tomaža pa je tisto, kar je hotel pravkar povedati, zasledovalo v snu, le da še strahotneje, kakor je bila resnica sama... Petnajstega februarja 1932. Stoji pred črno tablo na rudniku, pogled mu bega po dolgih vrstah imen nesrečnikov, ki so izgubili kruh. Kaj, tri četrtine od

Napisal: Lojze Avsenak, Ilustriral Jože Adamič

Tomažev težki sen

vseh... Po abecedni so urejena imena in Tomaž dobro vé, kje naj se išče. Toda ves trepeče pred tistim trenutkom, ko se bo našel. Pogled mu tava okoli. »A« i s pridržano sapo tiplje dalje... Vevar Tomaž!... Kakor zadet od strele se omočen zaziblje, roka mu otrpne, svetilka z ropotom udari na tla. Sto oči se z razumevanjem ozre vanj. Potem se zavé, roka mu krčevito stisne sekuro. Zeno ima, sina ima, hčerka se mu je pravkar rodila... Kako naj? Kam z njimi? Strah pred prihodnostjo ga žene v obup. Ali naj udari? Toda koga, koga?!

Polona je pogledala moža in mu popravila klobuk, ki mu je zdrknil z glave.

»Vem, k je hotel povedati prejle. Zmerom je takšen, ko ga popije kozarec preveč. Vidva, Miha in Rok, sta bila še otroka. Tomaž, ti si imel komaj dve leti. Ves zbehan in togoten je prišel tisti dan domov in vrgel na mizo zadnji denar, češ: zdaj pa živimo ali poginimo, onim je vseeno! Redukcije, oh, to je strašna stvar! Sprva se jim je vse uprilo. Drli smo pred rudniško upravo. Nino sem držala na roki, tegale tu sem vlačila za sabo. Mendrali smo po vrtu, med borj in brezami, kakor da hočemo s tem stepsti v zemljo vso krivico, ki so nam jo storili. Pa kaj! Spet so nam povedali, da družba nima naročil, da se tako godi tudi drugod, menda po vsem svetu, in da se tej golazni pravi kriza. S sekirami so šli naši dedci

tja, toda razblij jo, krizo, zadeni jo! Razočarano so se nam pobešale oči, roke se omahnille omrtvele. Tomaž je zaškripal z zobmi, dvignil je sekuro, toda zarila se je v mlado brezo, da je izza rezila izstopil sok novega življenja. Šli smo, poparjeni do kraja, le da je bila Nina na rokah zdaj težka kakor svinec, in sem Tomažka vlekel

za sabo kot neskončno breme. In zares je tudi bilo. Snedli so jima kruh, snedli so ga premnogim. In tisto zlo je še raslo, raslo v oblake.

Kakor da bi jo bil Tomaž slišal, so se mu sanje spletile okrog teh strašnih doživetij. Nesreča ne pride nikoli sama... Na vrata njegovega stanovanja potrkala brezobzirno, kakor da prihaja ne misli prav nič spraševati, ali mu bo dovoljeno vstopiti ali ne. In res, vrata se odpro sama, med njimi se pokaže Zambre, sodni eksekutor. Zelen ovratnik, zelen rob njegove okrogle, ravne kape. Tomažu se zdi, da je zelen ves obraz, poln brazd, ki bi sicer zbudil v človeku sočutje, ko bi ne bil v njegovih sivozelenkastih očeh tisti neusmiljeni hlad.

»Tomaž Vevar, tu podpisite!«

»Kaj, ali naj grem v gmajno, ali živ v zemljo, z družino...? Ali ste nori? Ali ne vidite otroka. Kaj sta tedva kriva krivic na svetu?«

Toda ledenega pogleda ne otaja ničesar. Za hip se je morda nekaj zganilo v njem. Potem je dedec stopil ven in se vrnil s tremi možmi in žandarjem. »Nosite kos za kosom in pazite, da kaj ne razbijete!«

Polona zajoka, obupava, kaže na otroka. Kakor mačeta stiska k sebi Nino in se brez uma zaletava iz kuhinje v sobo in nazaj...

Možje pritiskajo v sobo in prvi zgrabi za stol...

»Stoj, primojdus, nikamor!« Toda žandar je že pri njem, žena miri, dokler Tomaž ne obstane ves skrušen v hodniku... Možje pa nosijo, kos za kosom... Pohištvo, ki sta ga bila kupila s Polono, še preden sta se vzela...

»Tristo hudičev — ali sva ga ukradla, da trkate z njim v vogale kakor kozli? Norci!«

Tomažu se razliva žolč, žandar za njim, vseeno zdaj zdaj bo udaril... Takrat iznenada zasliši v veži tisto značilno drdranje, ki ga je klicalo na delo sleherni uro. Med vrati ugleda moža, njegovo budliko in jamsko sekuro...

Tomaž plane: »Stoj, ti gnida ušiva! Sem s sekuro, pri priči sem! Z njo vam bom klal glave! Sem!«

Tomaž se je zdrznil, odprl oči in šinil kvišku, da so se žvenketaje prevračali kozarci.

»Glave vam bom klal, primojdus vam jih bom! Za vse krivice, za vse, za, za...«

Beseda so se mu zmedle, oči, polne sovraštva, so mu sršele nekam v prazno. Tolkel je s pestjo po mizi, kakor da drobi vse tisto, česar mu je bil prepoln žolč.

»Tomaž!« — se ga je oklepala Polona. »Kaj ti je vendar?«

»Nič! Ne damo se...!«
»Pa kdo vam kaj hoče?« se je oglašil sin.
»Ne delaj nam sramote!« je prosila žena: »Kam pa to sodi! Polno je ljudi, medalja na prsih, ti pa razsajaš, kakor da bi bil zmešan. Tomaž, medalja!«

Tomažev pogled se je vrnil v resničnost. Preletel je ženo, otipal omizje in obstal na odlikovanju, ki se mu je svetlikalo na prsih.

»Medalja...? Moja...?«

»Ježeš, Tomaž, čigava neki? Kaj ne veš več: Dan rudarjev!«

Tomaž se je zbral. Najprej so to potrdile njegove rjave oči, ki so zagorele z radostnim ognjem. Otri si je oči, kakor da se še ne more prav iztrgati iz duševnega oklepa, v katerega ga je uklenil njegov težki sen. Potem se mu je obraz razlezel v neizrekljivo zadovoljstvo.

»O... jaz sem se pa mučil v tistem prekletem svetu, ki... ki...«

Beseda se mu je spet zataknila, prepolna je bila njegova duša radosti. Dvigal je roke in jih iztegoval proti ženi, prožil jih je sinu in tovarišema, v tem trenutku je želel objeti vse, vse,

kar je mogel doseči njegov pogled. Mahoma pa je živo pogledal ženo.

»Joj, Polona, kaj vse sva prestala, kaj vse si izkusila z mano! Pojdi, pojdi z mano!«

»Kam...?«

»Plesat vendar! Vse je mimo, plesati!«

»Vse se nama bo smejalo!«

Toda ni se mu mogla ustaviati. Zajel jo je ogenj, ki je žarel iz moža. Poznala ga je in vedela za njegov vzrok. Vrgla je torbico sinu, ki se je muzal, se v zadregi oziral po okolici in mu je uhajalo na smeh.

»Le smeji se, pa če ti usta počijo do ušes! Kaj ti veš, purče negodno, kako je včasih bilo!« In že sta se pomešala med plesalce.

»Hoho, poglejte ga, Tomaža! Tomaž pleše...!« se je utrvalo nekje za njima.

»Pleše!« je Tomaž usekal čez ramo.

»In stara tudi, Polona tudi!«

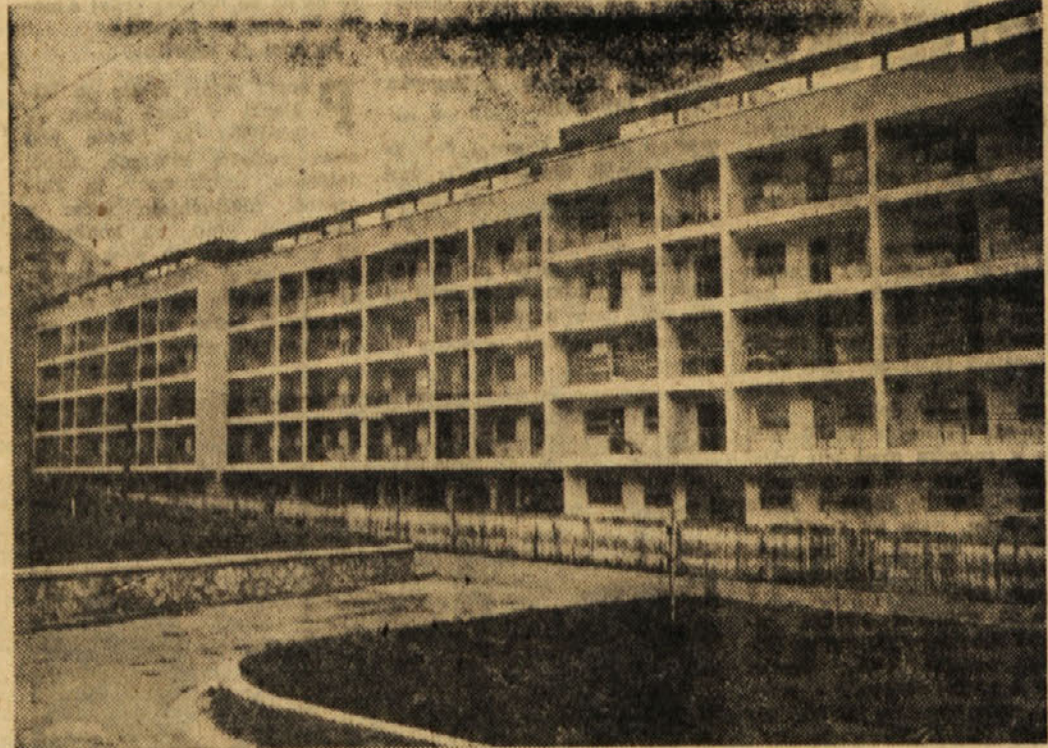
»Tudi!«

Zasukal je družico, močno kakor tedaj, ko jo je prvič povedal na ples. Vrtel jo je, to svojo Polono, in čutil, kako prižema k sebi samo to zlato dobroto. Z njim je žalovala, kiela zlo, z njim je trpela pomanjkanje, skupaj sta nosila sleherni breme. Rodila mu je sina in hčerko, izvlekla sta ju iz najhujšega in skupaj so dočkali današnji dan. Vrtela sta se, pred njima se je razvijalo življenje, kdaj pa kdaj trdo in krivično, ki je sleherni up prevračalo v zlo, vsak smeh spreverilo v solze. Toda melodija lagodnega valčkovega takta jima je bežno božala duši in jima prišepetavala, da je tako le bilo. Bilol O, še pridejo težave, tudi otrokoma ne bo prizaneseno, toda tisto namerno zlo, ki ga je njima in tisočerm prizadejal človek — tisto se ne vrne več, ker se vrtni ne more.

Delovni kolektiv rudnika rjavega premoga

Trbovlje Hrastnik

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM ZA PRAZNIK REPUBLIKE Z ŽELJO, DA BI TUDI V BODOČE ZASTAVILI VSE SVOJE SILE ZA ČIMPREJŠNJO IZGRADNJO SOCIALIZMA V NAŠI SVOBODNI DOMOVINI

Ob priliki zaključnih del na gradnji našega izvoznega jaška v Bori, skozi katerega bo v naslednjih letih šlo tri četrtine proizvedene rude, sodimo, da se moramo vam, trboveljski rudarji, pristočno zahvaliti. Vaše podjetje je bilo tisto, ki se je lotilo gradnje enega izmed tako važnih objektov, in ga tudi v zelo kratkem času dogradilo.

Naš delovni kolektiv ne bo pozabil, da ste v nepolnih treh letih prebili nov izvozni jašek 465 m globoko, z vsemi pomožnimi prostori, v zelo močni steni,

in še voda je nagajala, kar je delo zelo oteževalo.

Vaš kolektiv, ki je opravil to delo, je pokazal vse svoje sposobnosti in se ni ustrašil nobenih težav. Zategadelj moramo danes ugotoviti, da imamo v Bori izvozni jašek, ki je po svoji kapaciteti in svoji ureditvi eden izmed najmodernejših v Jugoslaviji, ki ste ga izdelali vi, tovariši! Zaradi tega prejmite našo globoko zahvalo in priznanje za tako uspešno delo. Z odkritim ponosom bomo vsakemu radi pokazali ta jašek in še bolj ponosno povedali, da je to vaše delo.

Pismo trboveljskim rudarjem

delovnega kolektiva rudarsko-topliniškega bazena iz Bora

Želimo vam v vašem nadaljnjem snovanju mnogo uspehov, in se zavedamo, da ste pri vas danes sposobni za najtežja rudarska dela, z vašimi izkušnjami pa se bo lahko okoriščalo vse jugoslov. rudarstvo.

Generalni direktor inž. DRAGO ČEH.

Vsekakor je pismo resnično veliko priznanje vsem trboveljskim rudarjem. K čestitkam se pridružujejo tudi vsi delovni kolektivi, vsi skupaj pa želimo trboveljskim rudarjem kar največ nadaljnjih uspehov.

Glas mladih

Mladinske

Dober načrt
Mladinski aktivist novoizvoljenemu odborniku:
»Slišal sem, da si bil izvoljen za ljudskega odbornika. Kakšne načrte pa imaš?
»Nadobudni odbornik:
»Nocoj pojdem v kino...«

Oče in sin
Oče: »Za vidim, da tudi novega ljudskega odbora ne bo dosti pri-
da...«
Sin: »Sedaj pa kar nekaj z za-
bavljanjem, ker sem tudi jaz od-
bornik...«

Sklepčni
V precej prostorni dvorani ne-
kega gasilskega doma sedijo trije
mladinci in zavarovano gledajo v
predsednika mladinske organizacije,
ki pravkar odpira sestanek:
»Tovariši, ugotovljamo, da so
navzoči trije mladinci, sturje so
se opravičili, dva pa sta neupravičeno
odsotna. Iz tega sklepam,
da smo sklepčni in lahko začne-
mo s sestankom...«

Iz ekstrakta v ekstrakt...
Mladinska sestanka se je ude-
ležil tudi predsednik organizacije
Socialistične zveze. Ker se mu je
zdelo, da mladinci v svojem
delu zahajajo iz ene skrajnosti v
drugo, jih je lepo opozoril:
»Tovariši, mladinci, opazam,
da greste iz ekstrakta v ek-
strakt...«
Neki mladinec pa vstane in ga
vpraša:
»V kakšnega pa? V vinskega ali
likirjevega...?«

SPOMINI

Letos bomo že štirinajstič praznovali rojstvo naše
socialistične republike. Praznovanje 29. novembra —
dneva republike — je iz leta v leto pomembnejše,
saj dosegamo vedno nove uspehe. Mladinske organi-
zacije se na to veliko praznovanje vsako leto priprav-
ljajo z novimi uspehi in delovnimi podvigmi. Mladi
ljudje s svojim delom dokazujejo, da se zavedajo svojih
dolžnosti, saj se uveljavljajo na vseh področjih
delavskega in družbenega upravljanja in s tem doka-
zujejo, da so pravi nosilci revolucionarne slovenske
organizacije.

Ko se pripravljamo na praznovanje te pomembne
obletnice, se nehote spominjamo praznovanja 1. oblet-
nice — novembra 1944. Zeleni bi samo na kratko opisati
ta dogodek.
Meseca novembra 1944 smo bili na položaju pri
Kočevju. Naš minerski bataljon je imel nalogo mini-
rati bunkerje, ki so bili v zemlji. Tri dni in tri noči
je trajala borba. Hrano smo dobivali le ob 12. uri
ponoči, ker druge ure ni bilo mogoče priti na položaj.
Zaradi premoči sovražnika smo se morali umikati. Sli
smo proti Koprivniku, kjer smo pokopali padle tova-
riše, nato pa nadaljevali pot v osvobojeno vas Zagor-
dac v Poljanski dolini. Tu smo ostali nekaj dni na
počitku. Tri dni nas je ločilo do 29. novembra, zato
smo se člani SKOJ takoj sešli in začeli pripravljati
program v počastitev prve obletnice naše republike.
Ko je bil program pripravljen in smo se skupno z
domačini zbrali v nabito polnem razredu osnovne šole,
in ko je komisar začel slavnostni govor, smo bili napa-
deni. Tudi tukaj nismo bili varni, sovražnik nam je
zasedel in napadel. »Morali smo sprejeti borbo in se
počasno umikati na bolj varno mesto. Toda čeravno ni-
smo mogli izvesti programa, je v vseh naših živih sa-
ma misel — čimprej osvoboditi domovino in drugo
obletnico praznovati v svobodni domovini.

To se je tudi zgodilo. Prišlo je leto 1945 in z njim
svoboda. 29. novembra 1945 smo praznovali drugo
obletnico v svobodni domovini.

-ak

MI pa pojč krepko v nov dan
smo krampe zasadili
in kot omočini
se v krhko prst zarili
v gigantskem ritmu tisočerk
roki
Ivan Minetti

Brigada je razvrščena

Od vsepovsod bodo prišli
brigadirji: iz Makedonije, Sr-
bije, Črne gore, Bosne, Hrvat-
ske in Slovenije. Več desetih
brigad se bo od aprila do no-
vembra vrstilo na delu na ce-
sti. To ne bo samo velikansko

V Radeški papirnici imajo delovno mladinsko organizacijo

Na letni konferenci mladine v
radeški tovarni papirja smo ugo-
tovili, da je mladinska organi-
zacija v preteklosti dobro delala
na vseh področjih, tako da uspehi
niso izostali. Iz izbranih poročil
smo povzeli, da so mladi v to-
varni čvrsto posegli v organe de-
lavskega samoupravljanja in da
starejši delavci pozorno spremlja-
jo delo svojih mladih tovarišev.
Da se mladina živo zanima za pro-
izvodni proces, za delo podjetja
in bistvo, ima največ zasluga klub
mladih proizvajalcev, ki je že pre-
tresel stopnjo organizacijske ure-
ditve ter se že pokazal aktivnega
pri izvajanju svojih nalog. — V
razpravi je bilo v ospredju vpra-
šanje plač strokovnih tečajev.
Kvalifikacij in podobno. Obširno
so nadalje govorili o dobri pove-
zanosti mladinske organizacije z
osnovno organizacijo ZK, o delo-
vanju mladih v družini in o po-
litični dejavnosti mladincev v
okoliščini podjetja. Predstavniki,
ki so se tudi udeležili konferenca-
re, so poudarili delo mladine in po-
zdravili njene načrte za bodoče.
Objubiljeno je tudi bilo, da bo
upraviteljski odbor podjetja kolikor
mogoče hitro rešil vprašanje plač
strokovnega usposabljanja.

Na tem zborovanju smo prav
tako opazili, da se mladina zelo
zanimajo za sedanje tekmovalne
podatke VII. kongresa ZKJ in
da je do sedaj že opravila vrsto

nalog, iz katerih se zrcali velika
poštnovalnost in ljubezen do or-
ganizacije in papirnice za leta re-
šuje tudi splošno kadrovska vpra-
šanje pri ostalih osnovnih orga-
nizacijah mladine v občini. V tem
podjetju je namreč zaposleno kar
pet predsednikov osnovnih mla-
dinskih organizacij in vrsta dru-
gih aktivistov, ki delajo na te-
renu.

Konferenca je pozdravil tudi za-
stopnik OK LMS tov. Rado Zupa-
nc, ki je pohvalil dosegane uspe-
he, hkrati pa izrazil prepričanje,
da bo delo mladine v papirnici
ostalo še naprej tako, kot je bilo
doslej.

Poučni izlet v Videm-Krško

Sredi novembra smo člani pri-
rodoslovnega kroška na osemlet-
ni šoli v Zagorju spet organizirali
poučni izlet. Kot vedno, nas je
vodila prof. Medvedova. Namenili
smo se v videm-Krško v Tovar-
no celulozo in roto papirja, in v
Brestanico. Tovarno celuloze.
Strokovnjaki tovarne celuloze in
papirja, tov. Vlado Hartman in
tov. Tine Božič sta nam razlaga-
la, kako nastane papir.

Zatem smo odšli proti tovarni
čokoladi v Brestanico blizu Kr-
škega. Obratovodja tovarne, tov.
Bračun, ki dela v tovarni že se-
demindvajset let, nam je prav le-
po obrazložil, iz kakšnih začimb
in drugih snovi se dela ta velika
poslastica vseh mladih ljudi. Od-
šli smo v stavbo in z zanimanjem
ogledovali proizvodni proces, na
koncu pa smo celo lahko malo po-
kusili izdelati tovarne.

Vsem ki so našo ekskurzijo
obogatili z lepo in poučno razla-
go, se najlepše zahvaljujemo in
jim želimo pri delu mnogo uspe-
hov.

Rado Palčič

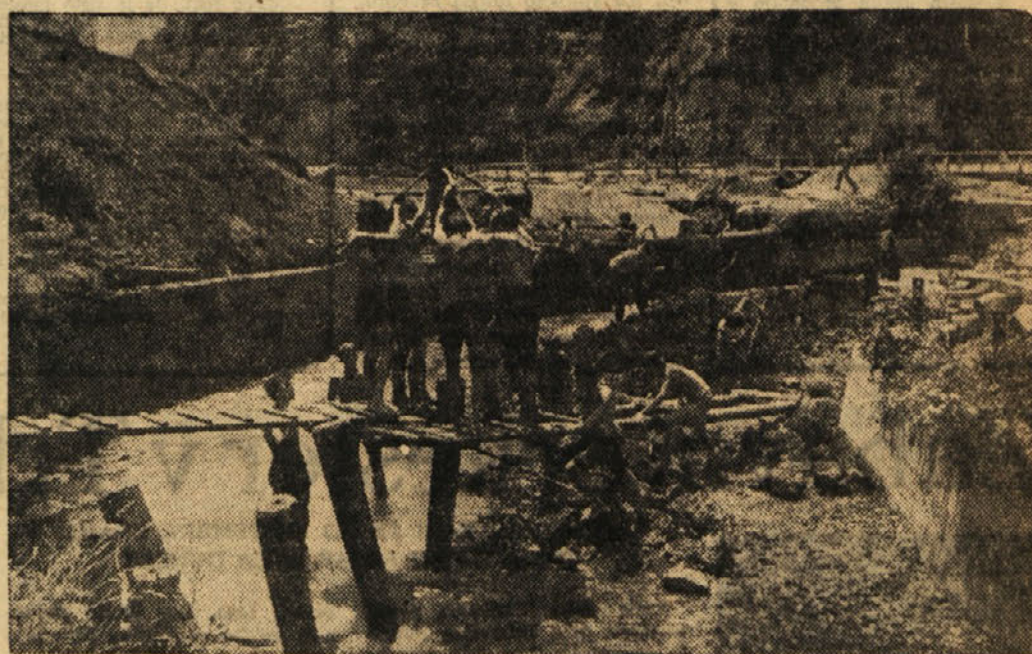
Delovne akcije so tudi toliko našega dela

Zakaj teknujemo?

Ze večkrat je bilo razpisano tekmovalje med osnovnimi
organizacijami ali celo občinskimi komiteji LMS. Ne dvo-
mim, da je tekmovalje vsakokrat rodila zdrava pobuda, ki
je zasledovala edini smoter, da bi mladinska vodstva v
tekmovalnem vzdušju laže opravljala svoje naloge in dose-
gla čim večje uspehe. V praktičnem življenju na terenu se
je pa ta sicer zdrava pobuda marsikdaj izrodila in postala
navsezadnje celo škodljiva. Zakaj? Ponekod so mladinski
aktivisti namreč začeli razumevati tekmovalje drugače, kot
pa je bilo zasnovano, in so pričeli v praktično delo vnašati
stvari, ki niso imele z nalogami ljudske mladine nič skup-
nega. Pojavilo se je ljubosumje, zavist in včasih celo obre-
kovanje, kar vse je škodovalo tistemu resničnemu vzgoj-
nemu delu v ljudski mladini, ki pomaga vcepiti v naši
mladini socialistični svetovni nazor in jo mobilizira za
aktivno sodelovanje pri izgradnji socializma.

Ko smo se kdaj koli ogledali na razpis tekmovalja, smo
li vsakokrat pomislili, zakaj bomo tekmovali? Pri sestavlja-
nju delovnega programa menda nismo mislili, da bomo
prirejali predavanja, ustanavljali nove organizacije, spreje-
mali nove člane, izvajali razne akcije in podobno samo
zaradi tekmovalja in pa zato, da bi bili ob zaključku tek-
movalja neke pri vrhu ocenjevalne lestvice. Gotovo smo
vedeli, da bomo v času tekmovalja izvajali naloge, ki bi
se tudi brez napovedi tekmovalja postavljale pred nas.
Tekmovalje pa nam je seveda samo dobrodošlo, ker pomaga
razvijati tekmovalno, in sicer med mladimi razvijajo tova-
riški odnosi. Kakršna koli nevednost, pa naj se kaže
v taki ali drugačni obliki, seveda demoralizira in slabi mla-
dinska vodstva. Ljubosumje je pojav, ki opominja na po-
manjkanje zavesti o skupnem smotru. Obrekovanje je pa
sploh nekaj, kar bi moralo biti socialističnemu človeku tuje.
Zatorej: take tendence se v času tekmovalja ne smejo
pojavljati, če se pa tu in tam vendar pokažejo, smo dolžni,
da se proti njim borimo. Na koncu, ob ocenjevanju
rezultatov, pa je treba upoštevati tudi to stran tekmovalja.

-nc

Brigadirji pri delu

Zakaj so v Radečah organizirali teden slovenskega filma

Pred volitvami v občinske
ljudske odbore je mladinski
komitej v Radečah organiziral
izredno kulturno manifestacijo
— Teden slovenskega filma.

Zanimalo nas je, kako je
stvar uspešna in s kakšnim na-
menom bila prirejena. Zato
smo se obrnili na organizator-
je, ki so nam to pojasnili.
Teden slovenskega filma je
radeška mladina organizirala
zato, da bi z njim čimbolj
svobodno počastila volitve v
ljudske odbore. To ji je tudi
v celoti uspelo. Z izrednimi
organizacijskimi prijemi se je
pripravljalnemu odboru po-

srečilo dobiti res prvovrstne
domače filme, med njimi
»Vesnos«, »Ne čakaj na majo«,
»Kekca« itd. Poine dvorane
ljudi so potrdile, da je bilo
občinstvo s programom in z
ostalim zelo zadovoljno. Nad-
vse slovesen je bil začetek
Tedna, v katerem so prisotni
imeli možnost seznaniti se z
razvojem slovenske filmske
umetnosti, s pomenom volitev
in z delom mladinskih orga-
nizacij v občini. Pri vsakem
izmed prikazanih filmov so
bili posebni komentatorji, ki
so govorili o nastanku in po-
sebnostih predvajane filma.
O tem so govorili najboljši
mladinski aktivisti v občini,
mladi kandidati in mladi kul-
turni delavci.

Prepričani smo, da je bilo
osnovna zamisel dosežena.
Med mladinsko organizacijo in
širšimi občinskimi volitvami je
nedvomno ustvarjen močan
kontakt, ki ga danes najbolj
opazimo na letnih konferen-
ciah osnovnih mladinskih or-
ganizacij po vsej občini, na
občnih zborih društev in dru-
god. Starejši ljudje živahno
razpravljajo o delu svojih
mlajših tovarišev, dosti pa so
govorili o samem Tednu slo-
venskega filma in njegovem
uspehu. — Na drugi strani pa
je politična dejavnost mladine
ob Tednu slovenskega filma

prilagodila, da so delovni
ljudje v Radečah pokazali
močno razgibanost v predvo-
litvah pripravah in na samih
volitvah. Brez dvoma je ta za-
sluga velikega pomena. V Ra-
dečah v zadnjem času ne
pomnijo, da bi kateri organi-
zacija uspelo tako trdo pove-
zati politično delo s kulturni-
mi prireditvami preko celega
tedna, kot je to uspelo mladim
aktivistom pred volitvami.

Bili so primeri na vaseh,
kjer so mladinski aktivisti vo-
dili volitve, da so ljudje raz-
pravljali o tej uspešni mladins-
ki prireditvi in izrazili mne-
nje, da bi takšne zamisli še
večkrat uresničili. Prav bi bi-
lo, da bi tudi ostala društva
in organizacije priredile po-
dobne manifestacije, ki bi bile
pri ljudih, če bi bile dobro
pripravljene, prav gotovo
ravno tako sprejete kot ta, o
kateri pišemo. Se potrebnije pa
bi bilo, da se take dejavnosti
oprimejo tudi drugi mladinski
komiteji v okraju, kar bi pravo-
gotovo pripomoglo k uspeš-
nejšemu delu naših mladins-
kih organizacij. — Pred na-
mi stoje volitve v republiški
zbor; se danes je treba misliti
na dejavnost pred temi volit-
vami, ki so prav tako velikega
pomena kot minule. Mla-
dinske organizacije lahko v
tem času mnogo store in dose-
žejo. Če bodo poskrbele za do-
bre programe in če bo dovolj
delavnosti, potem zanimaj ra-
deški primer ne bo ostal
osamljen.

-lk-

Mladinski sestanek na vasi

Zakotna hribovska vas nekeje na
Stajerskem. Ura na zvoniku je
pravkar odbila sedem. Torej —
sem si mislil, imam še uro časa
do sestanka. Zavil sem v gostil-
nico in naročil malinovec. To je
sicer vzbudilo začudenje pri mo-
žakih, ki so sedeli v kolu in se
bili odniti med prazni okale-
bili. Eden izmed njih se je dvi-
gnil in prišel k meni. S svojo
težko roko me je potepil po
rami in dejal:

»Ali veš, kakal si tako suht? Za-
to, ker plješ malinovec... Če
hočeš biti možak, moraš biti vi-
no... Razumel?«

Prisrčljivi sem se smehu tistih v
kolu in — da se jim ne bi zame-
nil — topli kozarec vina, ki so
mi ga ponudili.

Tudi pionir nam piše o 29. novembru

Takole pripoveduje:
Kdo sem zdaj vstal, sem po-
gledal skozi okno. Po cesti se je
klic podil nekak otrok. Vsi so
bili praznično oblečeni, kakor da
je kak velik praznik. Nekaj ča-
sa sem se čudil, potem pa mi je
stalo v glavo, da je danes de-
setindvajseti november.

Ta dan praznujemo vsi Jugo-
slavci. To je dan, ko so Titovi
borci ustanovili novo socialistič-
no Jugoslavijo, katere maršal je
bil in je še sedaj naš ljubljeni
Josip Broz Tito. On je popeljal
kjer ni bilo, kjer ni bilo, kjer
svoje čete skozi ogenj in dim.
Njegovi vojniki so bili tako
skozi megle in mraz do naše tako
začelene svobode. On je bil tisti,
ki je ustanovil KP Jugoslavije,
v kateri je kmalu nato postal
sekretar. Zvesto ji je stal ob
strani tudi v časih, ko je sovraž-
nik napadel našo državo ter po-
stregel in moril po ptič. Toda kma-
lu so se znali močje, ki se niso
bali ne smrti in tudi ne fašistov.
Sprva so bili to tisti, ki so bi-
li organizirani v KP. Tudi tova-
riši Tito je bil med njimi. Nati
prej jih je bilo malo, toda
kmalu so ljudje videli kako fa-
šisti ravnavo z njimi. Tedaj so se
našli novi in novi, ki so odhaja-
li v gozdove da branijo svojo
zemljo in svojo domovino. Tako
se je Titova vojska vedla, kjer
ni bilo tako močna da je iz-
gnala fašiste, ki so se spopeli na
naši zemlji. — Tako je Titova
vojska ustanovila novo socialis-
tično Jugoslavijo.

Tudi sedaj ko nas presegajo
fašisti, stoji Titova vojska na
straži, da nas brani pred sovra-
niki in da obrani mir na vsem
svetu.
Stanke Brleč

»Tako je prav! Je dejal možak
in spet položil svojo težko roko
na moje rameno, da se mi je rama kar
povešila.
Placal sem svoj zapitek, se za-
hvalil družbi za vino in odšel v
prijetno noč. Nekaj časa sem se
sprehajal po vasi, ker je bilo tako
prijetno pristajati utrujen
življenja. Od nekod je prihajalo
lepo petje. Tu in tam pa so se v
kolonijah že zbirali ljudje in se
pripravljali na likanje koruze.
Pri nekem kmetu so pravkar sti-
skali mošt. Na koncu vasi sta se
objemala zaljubljenca; ko sem pri-
šel blizu, sta se oba naredila, ka-
kor da se malo prej nista po-
ljubljala, in mi vročila dober ve-
čer...«

Ko sem se spet vračal proti go-
stilnici, sem srečal starejšo že-
nico in jo vprašal, če ve, kje bo
mladinski sestanek. Povedala mi
je, da so sestanki običajno v ga-
silskem domu. Napotil sem se to-
re tja, toda bilo je vse zaprti.
Iz zadrega me je rešila učiteljica,
ki je prišla pogledat, če je v ga-
silskem domu že luč. Predstavila
se mi je kot sekretarka mladins-
ke organizacije. Ker je bila že
pol ure časa do sestanka, me je
povešala v svojo sobo, kjer mi
je postregla z grozdom.
V gasilskem domu je bilo že vse
pripravljeno za sestanek, samo
mladine se ni bilo. Sela po osmi
uri so se začeli zbirati fantje, to-
da ostali so kar zunaj. Prišlo je
tudi nekaj deklet. Te so bile bolj
korajžne in so prišle v dvorano.
Sedle so v zadnje klopi in se pla-
ho ozirale proti vratom, ker so
se menda bala, da bodo ostale
kar same.

Sekretarka je šla k fantom in
jih povabila, naj gredo v dvora-
no. Slišal sem, kako jo je nekdo
vprašal:
»Kaj pa bo danes?«
Spet deklet je bilo, da bi za-
mislili kajenje, zato je vprašala:
»Ali bo ta stvar dolgo trajala?«
Tretji pa je predlagal, da bi se
peeli. Ker jim je bil predlog všeč,
so stopili v krog in zapeli: »Ko
psi zalajajo...«
Dekleta so sadnji klopi so se
muzala. Vem, da so si mislili: Ti
naši fantje so pa tiči...
Napovedi smo bili vsi zbrani in
smo lahko začeli s sestankom.
Uvod mladinke, ki je bila na se-
bi občinskega komiteja mladine,
je bil zelo kratak, zato mi ni bilo
treba dolgo čakati na besedo. Za-
el sem govoriti o pomenu volit-
ve. Nekaj časa so me poslušali
neustavljeno, toda kmalu sem spre-
videl, da ne smem govoriti samo
o tem, ker se bodo sicer dolgo-
časili. Z nekaterimi sem namreč
se izmislil stik kajti zanimali so
se bolj za dekleta kot pa za voli-
tve. Z volitvami sem torej kon-
čal in se lotil kmetijske. Začel
sem kar pri njihovi zgradbi. Zdelo
se mi je, da sem zbudil nekaj

zanimanja. Tudi o nalogah mla-
dinske organizacije sem povedal
nekaj besed. Nato pa sem govo-
ril o razvoju znanosti, kar jih je
očito zanimalo, moje znanje o
tem pa je zelo pomanjkljivo. Zla-
sti radi so pristihli, ko sem jim
govoril o umetnem satelitu.
Mimogrede pa sem jim povedal
tudi marsikaj o naprednih silah
v svetu, o socializmu in o dru-
gem.

Ko sem prenehal govoriti, sem
imel vtis, da se fantom nikamor
ne mudi. Tudi tisti, ki so pred
začetkom sestanka izrazili boja-
zen, da bodo zamudili likanje,
so pozabili na čas in pristihli
pomenku. Po sestanku so spet
stopili v krog in zapeli Dekleta
so se nekaj časa stala na stopni-
cah, nato pa so smuknile mimo
fantov in se izgubile v noč. Ni
se minilo pol ure, pa so bili že
spet vsi zbrani okoli velikega ku-
pa koruze. Polt mošta je krožil
od ust do ust in stopnjeval raz-
položeni. Tudi zapeli so kakšno,
ta ali oni je povedal malo zabe-
lelo čelo, a tudi na tiste, kar
so malo prej siljali v gasilskem
domu niso pozabili.

»Kaj pa bo danes?«
Spet deklet je bilo, da bi za-
mislili kajenje, zato je vprašala:
»Ali bo ta stvar dolgo trajala?«
Tretji pa je predlagal, da bi se
peeli. Ker jim je bil predlog všeč,
so stopili v krog in zapeli: »Ko
psi zalajajo...«
Dekleta so sadnji klopi so se
muzala. Vem, da so si mislili: Ti
naši fantje so pa tiči...
Napovedi smo bili vsi zbrani in
smo lahko začeli s sestankom.
Uvod mladinke, ki je bila na se-
bi občinskega komiteja mladine,
je bil zelo kratak, zato mi ni bilo
treba dolgo čakati na besedo. Za-
el sem govoriti o pomenu volit-
ve. Nekaj časa so me poslušali
neustavljeno, toda kmalu sem spre-
videl, da ne smem govoriti samo
o tem, ker se bodo sicer dolgo-
časili. Z nekaterimi sem namreč
se izmislil stik kajti zanimali so
se bolj za dekleta kot pa za voli-
tve. Z volitvami sem torej kon-
čal in se lotil kmetijske. Začel
sem kar pri njihovi zgradbi. Zdelo
se mi je, da sem zbudil nekaj

zanimanja. Tudi o nalogah mla-
dinske organizacije sem povedal
nekaj besed. Nato pa sem govo-
ril o razvoju znanosti, kar jih je
očito zanimalo, moje znanje o
tem pa je zelo pomanjkljivo. Zla-
sti radi so pristihli, ko sem jim
govoril o umetnem satelitu.
Mimogrede pa sem jim povedal
tudi marsikaj o naprednih silah
v svetu, o socializmu in o dru-
gem.

Ko sem prenehal govoriti, sem
imel vtis, da se fantom nikamor
ne mudi. Tudi tisti, ki so pred
začetkom sestanka izrazili boja-
zen, da bodo zamudili likanje,
so pozabili na čas in pristihli
pomenku. Po sestanku so spet
stopili v krog in zapeli Dekleta
so se nekaj časa stala na stopni-
cah, nato pa so smuknile mimo
fantov in se izgubile v noč. Ni
se minilo pol ure, pa so bili že
spet vsi zbrani okoli velikega ku-
pa koruze. Polt mošta je krožil
od ust do ust in stopnjeval raz-
položeni. Tudi zapeli so kakšno,
ta ali oni je povedal malo zabe-
lelo čelo, a tudi na tiste, kar
so malo prej siljali v gasilskem
domu niso pozabili.

»Kaj pa bo danes?«
Spet deklet je bilo, da bi za-
mislili kajenje, zato je vprašala:
»Ali bo ta stvar dolgo trajala?«
Tretji pa je predlagal, da bi se
peeli. Ker jim je bil predlog všeč,
so stopili v krog in zapeli: »Ko
psi zalajajo...«
Dekleta so sadnji klopi so se
muzala. Vem, da so si mislili: Ti
naši fantje so pa tiči...
Napovedi smo bili vsi zbrani in
smo lahko začeli s sestankom.
Uvod mladinke, ki je bila na se-
bi občinskega komiteja mladine,
je bil zelo kratak, zato mi ni bilo
treba dolgo čakati na besedo. Za-
el sem govoriti o pomenu volit-
ve. Nekaj časa so me poslušali
neustavljeno, toda kmalu sem spre-
videl, da ne smem govoriti samo
o tem, ker se bodo sicer dolgo-
časili. Z nekaterimi sem namreč
se izmislil stik kajti zanimali so
se bolj za dekleta kot pa za voli-
tve. Z volitvami sem torej kon-
čal in se lotil kmetijske. Začel
sem kar pri njihovi zgradbi. Zdelo
se mi je, da sem zbudil nekaj

zanimanja. Tudi o nalogah mla-
dinske organizacije sem povedal
nekaj besed. Nato pa sem govo-
ril o razvoju znanosti, kar jih je
očito zanimalo, moje znanje o
tem pa je zelo pomanjkljivo. Zla-
sti radi so pristihli, ko sem jim
govoril o umetnem satelitu.
Mimogrede pa sem jim povedal
tudi marsikaj o naprednih silah
v svetu, o socializmu in o dru-
gem.

Ko sem prenehal govoriti, sem
imel vtis, da se fantom nikamor
ne mudi. Tudi tisti, ki so pred
začetkom sestanka izrazili boja-
zen, da bodo zamudili likanje,
so pozabili na čas in pristihli
pomenku. Po sestanku so spet
stopili v krog in zapeli Dekleta
so se nekaj časa stala na stopni-
cah, nato pa so smuknile mimo
fantov in se izgubile v noč. Ni
se minilo pol ure, pa so bili že
spet vsi zbrani okoli velikega ku-
pa koruze. Polt mošta je krožil
od ust do ust in stopnjeval raz-
položeni. Tudi zapeli so kakšno,
ta ali oni je povedal malo zabe-
lelo čelo, a tudi na tiste, kar
so malo prej siljali v gasilskem
domu niso pozabili.

TELEFONSKI INTERVJU

Nedavne volitve v občinske ljudske odbore so bile
uspešne tudi v tem, da je bilo veliko stevilo mladih
ljudi, izvoljenih v zbor proizvajalcev in občinske or-
dbore. Ta splošna afirmacija mladine ima nedvomno
svoje korenine tudi v uspešnem prizadevanju mladih
ljudi prispevati kar največ k stalnemu napredku v
družinskih odnosih, v proizvodnji, na vasi v soli in ta-
ko dalje.

Prav zato sem se namenil, da nekatere izmed njih
povprašam, kakšne načrte imajo kot novoizvoljeni od-
borniki. Seveda sem za to uporabil telefon, ki je pač
najhitrejša zveza.

Ernest Vidliček iz Strojne tovarne v Trbovljah
»Čemu pripisujete uspeh, da je bilo veliko mladih
ljudi izvoljenih v občinske ljudske odbore?«

»Brez nadaljnega tudi organizaciji Ljudske mladine
in prko nje vsaj mladini. Saj so rezultati dela logična
osledica uveljavljanja.«

»Kaj misliš o nadaljnjem uveljavljanju mladih?«
»Truditi se bo treba in učiti. Izkušnje starejših nam
bodo vsekakor mnogo koristile. Sicer pa ne dvomim
nadaljnji uspeh.«

»In tvoji načrti?«

»Gledano s stališča mladih ljudi v naši tovarni,
sodim, da bo treba obilo skrbj za gradnjo stanovanj.
Veliko je primerov pri nas, da novoporočenci sploh
nimajo stanovanja, kakor tudi seveda več drugih. —
Jasno, vsa vprašanja pa bomo morali reševati s stališča
potreb v komuni.«

Ludovik Šolc iz Senovega

»Zanima me, kakšne načrte imaš kot novoizvoljeni
odbornik zbora proizvajalcev?«

»Hm, obširno vprašanje!«
»No, v pogledu tvojega sodelovanja v zboru pro-
izvajalcev?«

»Brez dvoma želim najprej, da se seznanim z gospo-
darsko problematiko v občini. Se posebno pa a funkcijo
zbora proizvajalcev.«

»In potem?«
»Razumljivo želim z uspešnim delom opravičiti za-
upanje volivcev.«

»Pa tvoje mnenje o bodočem delu zbora proizva-
jalcev?«

»Potrebe so velike, denarja pa ne preveč. Zato pre-
udarno gospodarjenje in vlaganje sredstev tam, od ko-
der se bodo najprej vračala. Trenutno se mi zdi, da so
naboli počere vprašanje slabe ceste.«

—at

Tudi mladinska organizaci- ja v Dobovi je delavna

Kakor vsaka organizacija, tako
ima tudi mladinska svoje naloge
in dolžnosti. Teh dolžnosti se za-
veda tudi dobovska mladina.

Osnovna organizacija LMS Do-
bova šteje 73 članov. Mladina je
razdeljena v skupine. Te so
dramska, pevka, folklorna in
fizična.

Dramska skupina hoče ljudi
razveseliti in jih pozabavati s ve-
selim večerom in veseloiru
»Vzorni soprog«. Snov ima že
pripravljen in dela se je lotila
z veliko vnemo. Tudi težav ni-
ma več, saj so, kot jih je imela
prejšnja leta. To zato, ker je
mladinska organizacija v Dobovi
naletela na razumevanje pri čla-
nih ostalih organizacij.

Mladina se je letos navdušila
za peti sklenila, da bo usta-
novila kmet Mladine na bi va-
diti tovariši. Vadi, ki je zelo po-
strelvalno in kljub svoji staro-
sti pripravljajo bomošati mladi-
ci.

Tudi folklorna skupina se za-
dela delovati v njej plešejo de-
vica slovenske narodne plesne.
Pravnik naša republike bo fol-
klorna skupina občestila z beko-
kranskimi narodnimi plesi.

Halo, 91

Jajca so na trgu že po 26 in 27 dinarjev. Koliko časa bodo cene še rasle? — T. K. Trbovlje.

Nočemo biti prerok, sicer pa smo zadnjič neke zapisi, da se pač jajca vsako leto občutno podražijo. Res pa je tudi, da branjeve to konjunkturo izkoriščajo in hudo navilajo cene.

Mi lahko poveste, kdaj se bo uresničilo sen mnogih ljudi, da bodo lahko potovali na mesec? — V. C. Brežice.

Na vaše vprašanje vam nameravamo čisto resno odgovoriti: Sovjetski znanstveniki so sporočili, da bodo poslali raketo na mesec že čez pet, šest let, ki pa se žal ne bo vrnila, marveč bo imela v svoji notranjosti nekakšno »bojno vozilo«, ki bo zbralo nekatere nujne podatke o možnostih življenja na mesecu, isti strokovnjaki pa so dejali, da se raketa ne bo mogla vrniti na zemljo. Torej so veliki skeptiki glede potovanja živih bitij oziroma ljudi na mesec. Se le po podatkih, ki jih bodo dobili, se bodo odločili za potovanje ljudi na planet. Seveda pa je zelo verjetno, da sovjetski strokovnjaki niso hoteli povedati pomanjšanosti o potovanju na mesec.

Zadnjič ste napisali, da bo ste praznovati deseto obletnico obstoja »Zasavskega tednika«. Kako se je imenoval prvi časnik v našem okraju? — V. C. Senovo.

»Zasavski udarnik«; vi ga ne poznate, ker je izhajal samo za trboveljski okraj, mislimo bivši okraj.

V naših krajih prodajajo in trgovinah mnogo vina v steklenicah. Ali veste, če je to vino naravno? — V. K. Trbovlje.

Je in ni! Zadnjič sem bral o ukinitvi zasebne zdravniške prakse! — Rad bi vedel, kako bo to vplivalo na zdravljenje z obnih zavarovancev. — V. H. Videm-Krško.

Res, dentistov nam še vedno hudo primanjkuje. Prvi izhod bo ta, da bodo morali ti, ki jih imamo, tudi popoldne zdraviti zobe. Upamo pa, da bomo v prihodnjih dveh letih dobili tudi v naš okraj več dentistov.

Povezava s člani

PRVI POGOJ ZA DOSEGO SE VEČJIH USPEHOV

Pred dnevi so radeški kulturni delavci pregledali delo svojega DPD »Svobode«. Opazili pa smo, da udeležba rednega letnega občnega zbora društva ni bila zadovoljiva, vendar je drugače pohvale vredna ugotovitev, da je bilo na občnem zboru precej mladine, iz česar sklepamo, da se mladi ljudje zelo zanimajo za kulturno dejavnost v svojem kraju.

Predsednik društva tov. Pergar je izčrpno poročal o delu vseh odsekov. Najdelavnejša sekcija je bila v pretekli sezoni Mestno gledališče, ki je z uprizoritvijo »Mlinarjevega Jazna« dalo pečat vsemu kulturnemu delu v radeški občini. Delavci pa so bili tudi drugi odseki, tako na primer godba na pihala, ki je priredila številne koncerte in sodelovala tudi na drugih prireditvah, prav tako je mešani pevski zbor sodeloval pri operetah, enako je bila delavna dramska družina v Papirnici itd. Na splošno lahko rečemo, da je društvo, kot prejnjalo, tudi zadnje leto z načrtnim delom doseglo zadovoljive uspehe na vseh področjih.

V razpravi so se člani dotaknili nekaterih prejšnjih vprašanj, ki jih bo treba čimprej rešiti. Tako bo ena izmed glavnih nalog društva v bodoče skrb za čimtesnejšo povezavo s člani in načrtno bo treba pridobivati v društvo nove člane. Zlasti bo treba pritegniti v vrste »Svobode« delavstvo iz industrije, ki v

društvu, oziroma v njegovih odsekih, še ni dovolj zastopano. S temi ljudmi bi bilo treba ustvariti stalen kontakt, ki bi pripomogel k uspešnejšemu delu vse leto. — Diskutanti so se v razpravi dotak-

nili tudi kritičnega finančnega stanja društva, ki ovira delo posameznih odsekov. Sprožili so nadalje vprašanje knjižnice in nakup novih knjig, kar se je pokazalo kot potrebno. Premalo pa so obravnavali

vprašanje zimskega izobraževanja, kjer bi ljudska univerza lahko odigrala pomembno vlogo.

Kljub raznim pomanjkljivostim lahko trdimo, da je bil občni zbor »Svobode« uspešen in da ima društvo, ki da bo še nadalje vodil tov. Pergar, vse pogoje za zadovoljivo delo v novi sezoni.

Pepce pripoveduje...

Praviš, da uvažajo na kisovskem obratu hudo disciplino, ker vsakemu rudarju, ki pride 10 minut prej iz jame, kot bi smel, odtrgajo dve uri delovnega časa. Če bi prišli rudarji iz jame zaradi tega, ker so premočeni, je stvar druga, če pa pridejo kar tako, mora vodstvo nekaj ukreniti. Kaj misliš, če bi vsepovedno tako delali? Prepričani pa smo, da je to v kisovskem obratu storil kar posameznik, saj poznamo kisovske rudarje kot najbolj pridne in prizadevne rudarje. Toliko o tem in hvala za prispevek tov. H.

Da pa v Sentgotardu nekateri verniki ne marajo »uvožnega mežnarja«, je kar prav. Tisti človek, ki je takoj po vojni zbežal na Korosko, že ni imel čisto lahke vesti, in če se mu zdaj kolca po domovini, se mu kolca malo prepozno. Ni klet, da bi v Sentgotardu ne dobili mežnarja domačina. Vidiš, zato tudi jaz predlagam, naj tisti človek ostane kar tam, kjer je!

Trbovelčanom pa bi svetoval, zlasti tistim, ki zelo skrbno pazijo na vsak dinar, naj nikar ne kupujejo surovega masla v »Vitaminku«, ker je ondi za pet dinarjev dražje kot pa pri trgovskem podjetju »Zbirar« (v Radečevj trgovini). Mislim, da je tisto maslo pri »Vitaminku« boljše, ko pa sem videl, da sta oba zavista »vitega« porokla, namreč iz Ptuj, sem si dolgo ubijal glavo, kako da hoče »Vitamink« pri enem kilogramu zaslužiti kar 20 dinov več. Šele prijatelj, ki je trgovec, mi je pojasnil usanko z enim samim stavkom: »Kježi je kletki jaz pa sem mu odvnil, da bodo tudi trboveljske gospodinjice rekle: »Dinar je dinar, vsakega je škoda!«

Drugače nič posebnega. Samo tisti manjci iz Zagorja bi se svetoval, naj nikar ne govorijo, da je cepljenje proti otroški paralizi hudo škodljivo za zdravje otrok. Kaj, če bi to neko popeljal k zdravniku, ki bi ji čisto zagotovo povedal, da je ravno obratno! In če morda kljub temu ne bi verjela, ji predlagam, naj gre enkrat v zagorski kino, ker bo pred pričetkom filma videla na platnu tisto žalostno sliko pohabljenega otroka. In če ima kolikolič srca, se bo zgrozila in na mah bo konec njene lahkovernosti.

To bi bilo za danes vse! Ja, še to: naslednji teden bom v tej rubriki objavil stvarco, ki vas bo vse skupaj hudo zanimala. Opozorite prijatelje, da jo bodo za gotovo prebrali.

Sevnica

● V počastitev dneva republike bo v Sevnici slovesno predan svojemu namenu dom tabornikov, ki so ga začeli graditi letošnjo pomlad. Nad polovico delo so opravili člani prostovoljno.

V četrtek, 23. novembra zavčer, pa bo v domu TVD »Partizana« tudi slavnostna akademija, na kateri bodo sodelovali pripadniki »Partizana«, gasilci in šolska mladina.

● Zadnji dve nedelji so prebivalci Sentjanža prostovoljno delali na gradbišču nove vaskole. Njihovo število je bilo vsakokrat lepo.

● Decembra bodo imeli v Sevnici krvodajalsko akcijo. Aktivisti RK, SZDL in sindikata zbirajo prigraditve po terenu, vendar ponekod uspeh žal ni najboljši. Vsem lahko postavimo za vzgled Mizarosko-prodovno zadrugo, kjer bo darovala kri kar četrtna zaposlenih. Se je čas, da tudi drugod popravi- jo žalostno sliko, saj je ta akcija več ko potrebna.

● Občni zbori sindikalnih podružnic v sevniciški občini gredo h kraju. Najboljši so bili v Kopitarni in v vseh ostalih večjih podjetjih. Poročila so bila skoro povsod dobro pripravljena, v razpravi pa so govorili zlasti o proizvodnji, novi delitvi dohodka in o komunalni dejavnosti v občini. V nove sindikalne odbore je bilo izvoljenih precej mladih delavcev in žena.

● Oktobra letos se je začel v Sevnici večerni tečaj ekonomske srednje šole, ki ga obiskuje kar lepo število ljudi. Razen tega pa je nekaj Sevnicanov vpisanih tudi v dopisnem tečaju ESS.

Iz hrastniške steklarne

Kolektiv hrastniške steklarne je svojo za letošnja proizvodnjo sam povzidal od 5.800 ton stekla na 6.000 ton. Do konca tretjega četrtletja letošnjega leta so hrastniški steklarji izdelali 4.712 ton stekla in tako prekorčili svoj plan za 7,81 odstotkov. V tem razdobju so letos izdelali za 149 ton več stekla kot lani v istem času. Večjo proizvodnjo so dosegli tudi zaradi tega, ker se jim je posrečilo znižati lom stekla za 2 odstotka. Navzile tudi za steklarno ni mogla zadostiti vsem potrebam kupcev in tržišča, zaradi česar je nujno, da podjetje svojo začetno rekonstrukcijo tovarne izvede čimprej.

Hrastniška steklarna je bil letos prvič uspešna izvozi svoje izdelke tudi v Zahodno Nemčijo in Holandijo in je do konca tretjega četrtletja izvozila v tužino 224.641 kg stekla v vrednosti 59 milijonov dinarjev, in sicer za 12 milijonov več kot lani.

Kljub večji proizvodnji pa bo dobiček podjetja letos nekoliko manjši kot lani, to pa zaradi podražitve potrebnih surovin. Kolektiv bo storil vse, da zadovolji svoje kupce in tržišče in upa, da bo svojo plansko nalogo tudi letos izvršil v polnem obsegu.

R. V.

Pred začetkom, še obrazložitev

trud, ki ga godbeniki vlagajo v ta zabavni plesni orkester, ni zaman.

Najstarejši godbenik

To in ono iz Senovega

Veseli večer. — Člani dramske družine »Svobode« so predredni občinstvu res prijeten in zanimiv večer. Vredni program »Vesela večera« Prireditelj je bil nekakšen uvod v letošnjo sezono, ki obeta, da bo razvedrila ljubiteljske odnose umetnosti z nekaterimi gledališkimi deli, o čemer smo že poročali.

Nabito polna dvorana — mnogi niso prišli do sedišča — dokazuje, da si Senovčani žele takšnih in podobnih prireditev. Celoten program je režirala tovarnica Zinka Gučkova, seveda pa je k uspehu mnogo pripomogla marljivost vseh nastopajočih: zlasti pa mladih igralnih moči, ki so se to pot še posebno prizadevale. Mlade igralce in režiserko so burnim ploskanjem pozdravili številni gledalci seveda pa je v razpoloženju tudi pripomogel kumist »Vesela večera«, ki je nenehno skrbel, da se je dobro volja na prireditvi še stonievale.

Ker je ta vesela prireditev žela tako velik uspeh, jo bodo 30. novembra ponovili.

Občni zbor. — V dobi občnih zborov smo tudi v Senovem. V teh dneh so se zvrstili že nekateri občni zbori sindikalnih podružnic, zlasti v industrijskih podjetjih. Nametja je bila na občnem zboru sindikalne podružnice v elektrarni Breznica. V njej so v minu-

lem letu precej storili za svoje člane, še posebno pa so se prizadevali, da jim nudijo več oddih, skrbeli so za knjižnico, pa tudi drugega, so pomagali svojim članom. — V razpravi so zbrani člani gojili dvig cen posameznih življenjskih predmetov zlasti pa podražitev mesa in še drugih življenjskih potrebščin. Menili so, da bo bodoča naloga vseh še posebno pa sindikalnih forumov da skrbijo za to, da se cene prehranskih predmetov ne bodo dvigale, pač pa, da se tržne cene ustale in da se življenjske raven tudi na tem področju viša.

Rezervni oficirji so se zbrali. — Tudi na Senovem so se zbrali rezervni oficirji k občnemu zboru. Da pregledajo delo svojega društva. V oceni so bili precej kritični, delo društva je bilo sicer dobro, vendar so ugotovili, da je društvo bilo prešnja leta boljše. Zadnje čase je med posamezniki precej pomanjkanje društvene discipline zlasti kar zadeva obisk »strokovnih predavanj«. Disciplino bo treba obnoviti in aktivnost strokovne organizacije rezervnih oficirjev dvigniti na vsakdanjo višino, ko je bila ena izmed najboljnih v Spod. Posavju.

Seveda se občni zbor rezervnih oficirjev ni izčrpal samo v graji, kajti res je, da ta društva niso redno letno vrsto predavanj, člani so se udeležili poučne

OBISK PRI JANKU LEVSTIKU

dolgoletnemu učitelju in buditelju narodne zavesti v rudarskem Zagorju

(Sredi novembra, v predmestju Ljubljane, v Dravljah)

Ni še tako dolgo tega, ko je tovariš Janko Levstik, z »in dolgoletni učitelj, praznovati 75-letnico rojstva. Sivolas mož visokega čela, vedrega, pa nekoliko začudenega obraza — nemara zaradi nenadejanega obiska je stopil z vrta. Topel stisk roke, vlijudno povabilo za v hišo.

— Jan z Levstik.

Sedli smo za široko mizo in hipoma smo se preselili v nemirni začetek 19. stoletja. Mimogrede nam je še povedal, da je bil rojen 14. avgusta 1882. leta v Oplotnici, da je začel trgati hlače po šolskih klopih najprej v Oplotnici, nato še pod Gorjanci, v Kostanjevici in v Vidmu-Krškem. Tu je končal tudi meščansko šolo. Nekaj ga je vleklo na ljubljansko učiteljsko, ker je vedel, da naš narod potrebuje slovenskih šolnikov. Tu je maturiral v nemškem in slovenskem jeziku, pičil dve leti kasneje — leta 1901, pa je opravil še usposobljenostni izpit v obeh jezikih.

Leta 1901 je torej prišel v rudarsko Zagorje, na zagorsko osnovno šolo. Tov. Levstik je zaživel s svojimi spomini, in čutili smo, da so se v njem predramila mlada leta, leta, ki jih je kar lepo število daroval Zagorjanom.

Vedel je, da mu bo laže orati nove brazde, če bo sam kar najbolj prosvetljen, zato so bila prva leta njegovega učiteljevanja posvečena poglobljenemu izobraževanju. Čas za študij je našel samo med letnimi počitnicami. Tako je med prvimi počitnicami skočil na Dunaj, kjer je končal tečaj za moška ročna dela, v

Ljubljani učiteljski tečaj za merkantilne predmete, pa še v Beljaku univerzitetni tečaj za učitelje, a v Radeče je šel po znanje iz sadjarstva in kmetijstva.

Kmalu je postal šolski upravitelj na zagorski osnovni šoli. Njegova prva zasluga je bila, da so šola razširili iz štirirazredne na osemrazredno šolo s sedmimi paralelkami. Počasi je uspel ustanoviti še otroški vrt, kmečko-gospodarsko nadaljevalno šolo in kmalu nato še šolsko kuhinjo, kjer so se hranili smovi in hčere zagorskih delavcev. Z vztrajnostjo se mu je posrečilo dobiti zemljišče za šolski vrt in tiha želja je bila razširiti šolskega poslopa, kar mu je kasneje tudi uspelo. V njem pa je že tedaj tiela zamisel za gradnjo nove prostornejšee šole v Zagorju, ki ga ni zapustila vse do upokojitve. Dosegel je le, da so namenili zemljišče za novo šolo, na katerem raste danes naš Delavski dom. Nemškutarja seveda ni bila naklonjena njegovim zamislim, in zato ga je v tem prizadevanju tudi na vse mogoče načine ovirala.

Ves se je predal prosvetljevanju delavskih množic, saj je bilo tista prva leta po začetku 19. stoletja družbeno življenje komaj zaznavno. Takoj po nastavitvi v Zagorju je ustanovil pevski oktet, ki se je imenoval Pevski klub Zagorje. Iz tega se je razvilo glasbeno društvo, v katerem je bilo nad 80 ljudi, v glavnem iz delavskih vrst. Tovariš Levstik je bil ves čas pevovodja. Ustanovili so tudi godalni sekste, to pa zaradi tega, ker je že rasla potreba po dramskem društvu. Sekste se je kmalu razvil v orkester, imeli pa so tudi tamburaški zbor in končno tudi mladinski zbor. Ogromno je pomagal pri razvijanju slovenske miselnosti, in to seveda ni bilo vseh zagorskega župnika. Večkrat mu je nagajal, da bi ga onemogočil. Tov. Levstik se pa ni dal. Ves čas svojega učiteljevanja je bil tudi predsednik izpraševalne komisije za pomočniške izkušnje obrtnih podružnic. Bil pa je tudi tajnik kmetijske zadruge in med ustanoviteljji gasilskega društva. S ponosom je pokazal odklovanje, katero so mu prinesli nedavno zagorski gasilci, ko so praznovali 40-letnico obstoja društva. Udeleževal se je tudi v občinskem ljudskem odboru, bil svetovalec, županov namestnik, v najbolj hudih letih pa tudi upan.

Vzgojil je vrsto kasnejših revolucionarjev, in kar živo se je spominjal vseh fantov, ki so danes znani politični in javni delavci. V Zagorju se še zdaj spominja te-le epizode: največji zaslug za popravilo zagorske šole je imel tov. Levstik, odklovanje pa je kasneje dobil mlad klerikalni učitelj, 37 let je bil tov. Levstik upravitelj in daleč naokrog znan prosvetni in nacionalni buditelj v Zagorju. In ko so ga vprašali, kaj bi rad še povedal Zagorjanom, je dejal: »Z mojo službeno dobo, ki je bila vsa posvečena zagorski dolini in njenim ljudem, sem vzljubil te kraje. Takratna mladina je bila izredno zavzeta za napredek in veselje me, da moje delo ni bilo zaman, saj govori o tem najbolje sedanj napredek te občine, ko odločujejo o napredku ljudje tistih slojev, katere sem najbolj vzljubil. In to so delavci!

Včasih ga pot še zanese v Zagorje, kjer obišče spomenik padlih na Izlahah in na Zeleni travi, saj je napred v teh krajih njegov sin. Zivo se zanima za napredek mesteca in močno oživljen se vrača v Ljubljano.

Naše slovo je bilo prisrčno, in povedal je, da bo kmalu prišel spet v Zagorje. Ob njegovi visoki obletnici rojstva mu želijo vsi Zagorjani še mnogo zdravih, srečnih let.

(v)

ekskurzije, priredili so nadalje uspešno proslavo dneva JLA. Razen tega pa so številni rezervni oficirji nastopili v mnogih organizacijah, strešnem in planinskem društvu, »Svobodi« in Partizanu in drugod, ki predstavljajo tudi stebel predvojske

POSEBNA VEČERJA

Nekdoč so se partizani na Moravskem za hrano razdelili po hišah. Po vsakem obroku so se shajali in se na dolgo pogovarjali o dobrotah, ki so jih bili deležni. V neki hiši so partizanu Mozgecu pripravili za večerjo zmečkan krompir in pilneno mleko. Mozgecu je bila taka večerja zelo všeč. Na koncu je postršal še skledo, da je ni bilo treba pomivati, nato pa je vesel stekel k tovaršem.

»Kaj si jedel?« je vprašal partizana Rajka.

»Zgance« mu je odgovoril ta.

»Ment« so pa pripravili zmečkan mleko in pilnjen krompir, je hotel pripovedovati Mozgec.

Zabavni orkester v Trbovljah

ORKESTER VADI ŽE OD SEPTEMBRA ZNANI
TRBOVELJSKI ROJAK MIHA GUNZEK

Gunzek v elementu...

Imeti dober zabavni plesni orkester, je v Trbovljah posebno vprašanje. Že večkrat so ga poskušali sestaviti, a je vedno ostalo samo pri nekaj ljudeh. Na pobudo uprave Delavskega doma v Trbovljah in direktorja rudnika, tovariša Lojze Ribiča pa so meseca septembra letošnjega leta zaveli z vajami za veliki zabavni plesni orkester v Trbovljah. Tovariš Miha Gunzek, znani godbeni strokovnjak, prihaja v Trbovlje vsako sredo in soboto, kjer ima z orkestrom redne vaje, včasih tudi ob nedeljah. Instrumenti so bili na razpolago in tudi godbenikov je dovolj. Tako se je začelo in vaje redno potekajo.

V tem času je opaziti v orkestru že lep napredek, to pa

zaradi tega, ker imajo godbeniki veliko veselje in prihajajo redno k vajam. Prvič mneljio v tej zasedbi nastopiti za Silvestrovo v Delavskem domu. Prve meseca prihodnjega leta imajo v načrtu poseben koncert in potem gostovanja najprej v okraju, nato pa še drugod.

Namen ustanovitve tega orkestra je bil predvsem, preskrbeti delovnemu človeku tudi zabavno glasbo, ki smo jo zmožni v Trbovljah nuditi sami. Ta orkester se bo verjetno lahko kosal z najboljšimi zabavnimi orkestri. Orkester sestavljajo predvsem delavci-rudarji. Med njimi je najstarejši Pavle Hauptman in Vili Kleinovšek, najmlajši godbenik je

pa 16-letni Guna. — Torej — pričeli so, bodočnost pa bo pokazala, da požitvalnost in

Najstarejši godbenik

trud, ki ga godbeniki vlagajo v ta zabavni plesni orkester, ni zaman.

Najstarejši godbenik

To in ono iz Senovega

Veseli večer. — Člani dramske družine »Svobode« so predredni občinstvu res prijeten in zanimiv večer. Vredni program »Vesela večera« Prireditelj je bil nekakšen uvod v letošnjo sezono, ki obeta, da bo razvedrila ljubiteljske odnose umetnosti z nekaterimi gledališkimi deli, o čemer smo že poročali.

Nabito polna dvorana — mnogi niso prišli do sedišča — dokazuje, da si Senovčani žele takšnih in podobnih prireditev. Celoten program je režirala tovarnica Zinka Gučkova, seveda pa je k uspehu mnogo pripomogla marljivost vseh nastopajočih: zlasti pa mladih igralnih moči, ki so se to pot še posebno prizadevale. Mlade igralce in režiserko so burnim ploskanjem pozdravili številni gledalci seveda pa je v razpoloženju tudi pripomogel kumist »Vesela večera«, ki je nenehno skrbel, da se je dobro volja na prireditvi še stonievale.

Ker je ta vesela prireditev žela tako velik uspeh, jo bodo 30. novembra ponovili.

Občni zbor. — V dobi občnih zborov smo tudi v Senovem. V teh dneh so se zvrstili že nekateri občni zbori sindikalnih podružnic, zlasti v industrijskih podjetjih. Nametja je bila na občnem zboru sindikalne podružnice v elektrarni Breznica. V njej so v minu-

lem letu precej storili za svoje člane, še posebno pa so se prizadevali, da jim nudijo več oddih, skrbeli so za knjižnico, pa tudi drugega, so pomagali svojim članom. — V razpravi so zbrani člani gojili dvig cen posameznih življenjskih predmetov zlasti pa podražitev mesa in še drugih življenjskih potrebščin. Menili so, da bo bodoča naloga vseh še posebno pa sindikalnih forumov da skrbijo za to, da se cene prehranskih predmetov ne bodo dvigale, pač pa, da se tržne cene ustale in da se življenjske raven tudi na tem področju viša.

Rezervni oficirji so se zbrali. — Tudi na Senovem so se zbrali rezervni oficirji k občnemu zboru. Da pregledajo delo svojega društva. V oceni so bili precej kritični, delo društva je bilo sicer dobro, vendar so ugotovili, da je društvo bilo prešnja leta boljše. Zadnje čase je med posamezniki precej pomanjkanje društvene discipline zlasti kar zadeva obisk »strokovnih predavanj«. Disciplino bo treba obnoviti in aktivnost strokovne organizacije rezervnih oficirjev dvigniti na vsakdanjo višino, ko je bila ena izmed najboljnih v Spod. Posavju.

Seveda se občni zbor rezervnih oficirjev ni izčrpal samo v graji, kajti res je, da ta društva niso redno letno vrsto predavanj, člani so se udeležili poučne

PET ZAKAJ - PET ZATO

Danes odgovarjajo na vprašanja našega posavskega reporterja — Lojze Colarič, predsednik okrajne lovske zveze, Tončka Lovše, načelnika sveta za zdravstvo in socialno politiko občine Brežice, Andrej Kvas, kmet z Bizeljskega, Pihler Alojz, načelnik odseka za kulturo in prosveto brežiške komune, Peter Kobler in Ciril Kotešnik iz trgovine »Železnina - avtomaterial« v Brežicah.

● **POL STOLETJA SLOVENSKE LOVSKE ORGANIZACIJE**

— Mineva 50. leto, odkar imamo organizirano slovensko športno lovstvo. Kako ste se pripravili na praznovanje te pomembne obletnice lovcv v Zasavju in Posavju?

— Glavna slovesnost bo 23. novembra v Vidmu-Krškem. Tu se bodo zbrali na proslavi zastopniki vseh lovskih druščin v okraju, popoldne pa bo v hotelu »Srečni« domača lovska zabava, kjer bodo obiskovalcem za cenen denar postregli z najrazličnejši vrstami divjadi in dobro domačo kapljico, ki se k temu tako prišče. Čisti dobiček prireditve je namenjen za začetna dela pri gradnji lovsko-planinskega doma na Libni pri Krškem.

● **NAD VSEMI PRIČAKOVANJI**

Tončka Lovše je odgovorila na najskutnejše vprašanje tega tedna — boj proti poliomielitisu?

— Dosedanji uspeh cepjenja po vseh nas je nadvse prijetno presenetil. Na Bizeljskem se cepjenja zaradi holezni ni udeležilo samo troje otrok, v Globokem so bili upravičeno odsotni štirje, v Dobovi, kjer je bilo prvi dan na seznamu samo 130 otrok, pa jih je prišlo kar 153. Začudenim smo nad slabšo udeležbo v mestu samem. Tu je manjkalo največ mlačkov uslužbencev JLA. Ba je zato, ker tudi njihov zdrav-

nik ni poslal na cepjenje svojega otroka...

● **SNEG 1. DECEMBRA**

Našli smo ga na brežiškem sejenskem prostoru, Andrej Kvas iz vasi na Bizeljskem. Vsi hkrati smo se usrij proti nebu, kjer so viseli težki, sivkasti oblaki. Našemu novemu znanou smo zastavili komplimentno vprašanje »Zasavskega tednika«:

— Kdaj pa pričakujete prvi sneg?

— Hm, je dejal in se popraskal za ušesi. — Precej že diši, po njem. Če prej ne, nas bo presenetil tam okoli 1. decembra.

● **VSAK DAN BOLJE**

— Kako delujejo lovski odbori v brežiški komuni? Na to četrto vprašanje je odgovoril Alojz Pihler.

— Uspehi dela in prisrčanost članov lovskih odborov so z vsakim dnem vidnejši. Ti odbori v naši občini so po večini domeli svoje naloge, ki ne slone zgolj na reševanju raznih finančnih problemov. Opaziti je večje zanimanje ljudi za kolo, rodilski sestanki so bolj obiskani itd.

● **MOTORIZACIJA BREŽIC**

Poslovodja Ciril Kotešnik in oddelkovodja Peter Kobler v

Huda je stiska v brežiški bolnišnici

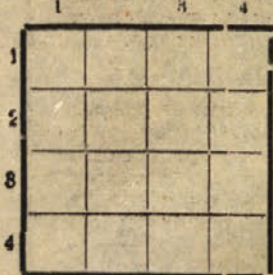
REŠITEV MAGIČNEGA KVADRATA IZ 47. STEVILKE

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata iz 47. številke »Zasavskega tednika« se glasi (vodoravno in navpično): 1. MIRO, 2. IRAK, 3. RAKE, 4. OKEL.

Zreba je prisodil prvo nagrado Pavlu KLJUČEVSEK, učenku 3. razreda osnovne šole, Jagnjenica štev. 2, pošta Radče pri Zidanem mostu, drugo nagrado pa Miroslavu JELIČU, učenku 3. razreda gimnazije, Trška gora štev. 52, pošta Videm-Krško, Obema bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim pionirjem in pionirkam, ki jim zreb žal ni bil naklonjen, za poslano rešitev in pozdrave najlepša hvala.

NOV NAGRADNI MAGIČNI KVADRAT ZA PIONIRJE

Besede: (vodoravno in navpično): 1. užina gozdna rastlina; 2. velika planinska ptica; 3. revščina, uboštvo; 4. bog mohamedancev.

Črke: AAAA, BB, D, EE, G, H, LL, OO, R.

Rešitve nam prinesite ali pa pošljite po pošti do nedelje, 8. decembra opoldne. Tudi za rešitve te uganke imamo pripravljene dve lepi mladinski knjigi kot darilo, ki ju bomo razdelili po odločitvi žreba.

Ko nam boste odgovorili, ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki jo obiskujete, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Vsem mladim bralcem lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO.

RAZPIS

Kmetijska zadruga z o. j. Sentjanž na Dolenjskem razpisuje mesto

kmetijskega tehnika ali inženirja za vsa področja kmetijstva.

Plača po dogovoru. Nastop službe tako, najkasneje pa do 1. januarja 1958. Samsko stanovanje preskrbljeno. Ponudbe pošljite s življenjepisom na zgoraj naveden naslov.

Jugotaniin - Sevnica

ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE IN JIM ŽELI SE KAR NAJVEČ USPEHOV.

ELEKTRO - RADIO - MEHANIKA SEVNICA

Na novo odprta delavnica sprejema vsa dela v to spadajočo stroko.

Obenem čestitamo ob DNEVU REPUBLIKE, 29. novembra

Uprava

MALI OGLASI

TOVARISU MIRKU AJDICU: Globoko nas je preselila vest o smrti Tvoje drage mame. Vsi sočustvujemo s Tabo, ker vemo, da si izgubil najdražje, kar ima človek na svetu.

Izrekamo Ti iskreno sožalje! Predavatelj in soavtor film »SCAMPOLO«: 7. — 8. decembra ameriški film »ABOT IN COSTELLO V TUJSKI LEGIJI«.

BREŠTANICA: 30. nov. do 1. dec. amer. komedija »OČKA, MAMA, SLUŽKINJA IN JAZ«: 4. — 5. dec. amer. glasbeni film »NOČOJ BOMO PELI«: 7. — 8. dec. bra. ameriški barvni film »ROBERTA«.

BREŠTANICA: 29. nov. ameriški barvni film »TAJINSTVENO MOČVIRJE«: 30. nov. do 1. dec. amer. barvni film »GIUSEPPE VERDI«: 4. — 5. dec. jugoslovanski film »NI BILO ZAMAN«: 6. — 7. dec. poljski film »PETORICA IZ ULICE BARŠKE«.

»SVOBODA«: VIDEM-KRŠKO. 30. nov. do 1. dec. poljski barvni film »PETORICA IZ ULICE BARŠKE«: 4. — 5. dec. francoski barvni film »VIRTINU HI MALAJE«: 7. — 8. dec. domači film »NI BILO ZAMAN«.

REVIRSKO AKADEMSKO DRUŠTVO iz Trbovelj obvešča vse člane, da prireja v soboto, 30. novembra 1957 z začetkom ob 20. uri v restavraciji »Turist« v Trbovljah družabno prireditev. — Vabljeni!

PREKLICUJEM besede, izrečene proti Antoniji Jereb. — Vinko Ažbe, Opekarna št. 20 — Trbovlje.

PREKLICUJEM žalivke, ki sem jih izrekel Ivanu Maku, Trbovlje.—Dobrna. — Franc Go. rlišek, Trbovlje.

PREKLICUJEM za neveljavno zdravstveno knjižico, številka A-086596, na ime Anton Erjavca, izdano 18. VI. 1956 v Trbovljah.

AMD TRBOVLJE bo priredil na dan republike, 29. novembra t. l.

OCENJEVALNE VOZNE na progi Trbovlje — Hrastnik — Zagorje — Trbovlje. Cilj — Jager, Podmeja, kjer bo ostro streljanje.

Zbirno mesto 29. novembra ob 9. uri dopoldne pri Domu »Svobode II.« Trbovlje. VABI AMD!

KINEMATOGRAFI »DELAŠKI DOM« v Trbovljah: 29. novembra do 2. decembra ju. goslovanski film »ZENICA«: 30. nov. bo izredni spored in ser. ruski film »SCORŠ«. Enotna cena za mladino 30.— in odrasle 40.— din. 3. — 5. dec. francoski barvni film »VELIKI MANEVRI«: od 6. dalje slovenski film »NE KAKAJ NA MAJ«.

»SVOBODA«: TRBOVLJE. 29. nov. do 2. decembra ameriški barvni kavbojski film »POSLED.

28. — Ob Savi je našel že nekaj tovarilcev. Veseli so bili, da je prišel mednje tudi Bojan, saj so bili vsi edini otroci delavcev. Med pogovorom so otroci skrbno pazili, da ne bi kdo omenil Bojanovega očeta, da mu s tem ne bi še bolj zagrenili življenje. Bojan jih je razumel in jim je bil hvaležen za to, a jim tega ni smel pokazati. Otroci so potem sklenili, da bodo odšli na bližnji grič. Od tam so pazljivo gledali v dolino in mrko opazovali nemške vojake, ki so kopali zaščitne rove in napeljevali žice.

29. — Nekdo iz družbe je dejal, da ve, kje je v bližini skrito orožje. Brž ko je Bojan to slišal, je kar poskočil od veselja. Prosil ga je, naj mu pokaže, kje je votlina z orožjem. Tam je bilo precej temno, zato otroci sprva niso ničesar opazili. Bojan pa je v temi kaj kmalu otipal samokres in je ves navdušen vzkliznil. Tudi ostali so začeli bolj skrbno gledati okoli sebe. Votlina je bila res polna orožja in razglavlja. Ko so odhajali, so si obljubili, da ne bo nihče spregovoril niti besedice o votlini.

30. — Kar naenkrat je bilo konec šole. V Bojanu pa je bilo še vedno živa bol za zgubljenim otrokom. Posebno v večernih urah je ni in ni mogel pregnati. Neke noči je ravno premišljeval o tem, ko je zaslišal močno detonacijo. Hitro je skočil k oknu, tedaj pa je še enkrat močno zabobnelo, potem pa utihnilo. Ni vedel, kaj se je zgodilo. Zjutraj pa je bil zelo presenečen, ko mu je mati povedala, da je šla v zrak železniška proga. Zasluženo ljudstvo se je začelo upirati.

31. — Nemej so se vedno bolj oboroževali in utrjevali svoje postojanke. Ob večerih niso več videli, da bi vojaki hodili vsaj zase. Ko so se naši znanci nekoga dne spet zbrali pri vstopu v votlino, je nekdo povedal, da je že videl partizana. Vsi so ga prosili, naj jim ga opiše, kakšen je bil. Ko je končal, bi vsak rad nosil tičko, na kateri bi se bleščala rdeča zvezda. Bojan je bil po tem pripovedovanju ves zamišljen. Tovariši so ga pustili v miru in so molčali tudi oni.

Šport v preteklem tednu

MARIBORSKO-VARAZDINSKO-CELJSKA LIGA
Kladivar (Celje) : Rudar (Trbovlje)
3:1 (1:1)

Zadnja tekma v jesenskem delu, ki smo jo gledali v Celju, je bila prav gotovo najslabša v tej sezoni. Pričačovali smo borbeno in zanimivo tekmo, toda videli smo samo slabo igranje Rudarja, tako obrambe kot napadalcev, in pa ostro oziroma surovo igranje domačinov, ki so, kakor kaže, hoteli na vsak način zmagati. Čudili pa smo se tudi sodniku, ki nikakor ni dosegel hitrih igranj in se je s svojimi odločitvami samo osmešil. Njegova zasluga je predvsem v tem, da je omogočil preostro igranje, kar je domačinom samo dalo korajžje. Že v 2. minuti je sodnik dosodil enajstmetrovko, toda Oprešnik je žogo poslal visoko preko gola. Domači pa so ostro napadli in tako v 5. minuti dosegli prvi gol. Od tu na-

prej so imeli prednost Rudarjevci in bi razen Knavsovega gola v 25. minuti z malo več sreče in zanesljivosti pri streljanju na gol lahko uspešje še večkrat.

V drugem polčasu je bila igra enakovredna, le da so domačini imeli več sreče, saj so po kriv-

di obrambe dosegli drugi gol in kmalu zatem tudi precej dvomljivo enajstmetrovko spremenili v gol. Gostom pa nikakor ni šlo: ali so streljali mimo ali v prečko, ali pa vratarju v roke. Oprešnik pa je tudi drugi kazenski strel — enajstmetrovko streljal preko gola. Tako se rezultat vse do konca ni spremenil. Lahko trdimo, da izid te tekme ni realen, saj bi po vsem tem lahko bilo tudi narobe.

Mladinci Kladivar : Rudar 3:1 (1:0).

ZASAVSKO-CELJSKA NOGOMETNA LIGA

Tesna zmaga Proletarca

V prvenstvenem srečanju zasavsko-celjske nogometne lige je v nedeljo v Zagorju domači »Proletarec« s tesnim rezultatom 3:2 (2:1) premagal goste celjskega »Olimpa«. Predvsem velja pohvaliti s te tekme Slavka Praznika, ki je bil res dober in zanesljiv. Mimo tega, da je rešil dve stodoletni eksciji za dosego gola, je še sam napravil gol za »Proletarca«. Dvakrat pa je bil na tej tekmi za domače uspešen še Ogrinc.

Čeprav je prvenstveno tekmovalje v tej ligi že končano, morajo nogometaši »Proletarca« odigrati še dve tekmi, in to za »Bratstvo« iz Rogatec in ZSD »Celje«. — V teh dveh preostalih srečanjih želimo zagorskim nogometašem kar največ uspeha. (ma)

Brežice - zasavski prvak

V zadnjem kolu jesenskega dela nogometnega prvenstva v celjsko-zasavski skupini sta se v Brežicah pomerila v derby srečanju zasavska rivala NK Brežice in NK Bratstvo iz Hrastnika. Zanimiva tekma se je končala z zasluženim zmago Brežic z rezultatom 3:1 (1:0). — Obe moštvi sta bili enakovredni nasprotnik, kar

LESTVICA

Brežice	11	10	0	1	40:16	20
Bratstvo Hr.	11	7	1	3	21:11	15
Prolet. Zag.	10	4	2	4	26:14	12
Svoboda Trb.	11	5	2	4	26:23	12
Sloga Trb.	11	5	2	4	29:29	12
Olimp Celje	12	4	2	5	16:23	10
Rudar Hrast.	10	4	2	4	21:22	10
Rudar Vel.	10	3	2	5	19:20	8
ZSD Celje	1	3	2	5	27:28	6
Unjavar Sost.	11	3	2	5	24:33	6
Kovinar Sost.	11	1	4	6	15:32	6
Bratstvo Rog.	9	2	1	6	19:27	5

Zasavska mladinska namiznoteniška liga

V nedeljo je potekalo drugo kolo v namiznoteniški ligi. V prvem delu je »Rudar« iz Trbovelj premagal hrastniškega »Rudarja« z rezultatom 5:0. V drugem kolu so Rudarjevci dosegli v Krškem sledeče uspehe: člani — Krško : Rudar 0:3, mladinci — Krško : Rudar 1:3, pionirji — Krško : Rudar 0:5. Podrobnosti o tekmovalju bomo še poročali.

Šahovski koticček

NEKAJ LISTOV IZ ŠAHOVSKE ZGODOVINE

Nekaj dni pred newyorškim turnirjem 1897. leta igra nemški mojster Luis Paulsen malo slepo simultanko. Njegovo pozornost pritegne komaj 20-letni mladenič Paul Morphy, ki mu na omenjenem turnirju po večernem boju v silajnem slogu prizadene edini poraz, dasi med Partijo, za razliko od ostalih tekmovalcev, tudi sam obrača šahovnici hrbet.

Beli: PAUSEN Črni: MORPHY

1. e4, e5; 2. Sf3, Sc6; 3. Sc3, Le5 (Moderna odprta teorija priporoča 3. ... Lb6. 4. Lb5, d6; 5. d4, e4d4; 6. Sd4, Ld7; 7. Sd5 (Potratna časa; pravilno je 7. Le3 ter na eventualno 7. ... Dd7 — 8. Sd5! itd.). 7. ... Bel (Al) 7. ... Lc6, 8. De2!); 8. Ld4 (Rob. deške je za lastno mesto za belega kraljevega lovca, ki sodi v nastale položaje vsekakor na polje c4). 8. ... Dd8! (Grozj 9. ... D:f2 mat). 9. 0-0, Se7, 10. Le3? (Odiščina napaka; po 10. De2 oziroma 10. Dd3

bitka še daleč ni izgubljena). 10. ... Lc3, 11. f3, Dd5! Črni odlično veže defenzivo z ofenzivo). 12. Dd3, Sg5; 13. Ta1, Se5! (Centralizira skakača s tempom). 14. De2, 0-0; 15. h3, Kh5! 16. Sd1, g4! (Tako imenovani bajonetni juriš). 17. Sf2, Tg5; 18. Sd3, g4; 19. Sd5, d:e5; 20. h:g4, L:g4; 21. Df2, Tg8! (Prepreči zamenjavo kraljice z 22. Df4+). 22. D:f7, Le6! (Odpri artilleriji g-linijo). 23. D:c7 (Skrajša smrti boj). 23. ... Tg2! (Ta žrtev trdnjave popolnoma razgali nasprotnikovega kralja). 24. Kf2, Tg8+; 25. Kf3, Dh5+; 26. Kf2, Dh2+; 27. Kf3, Dg2 mat.

Opombe: 1. Hrbivšek

Hrastniški taborniki so marljivo delali

Preteklo nedeljo so se taborniki Partizanskega rodu »Temni hrast« iz Hrastnika zbrali k rednemu letnemu obnemu zboru. Med taborniki smo opazili tudi predstavnike domačih šol, planinske organizacije in zveze tabornikov Slovenije.

Iz poročil na obnem zboru smo povzeli, da so bili hrastniški taborniki v preteklem poslovnem letu zelo marljivi. Lani so sklenili, da si bodo na Kalu zgradili svoj taborniški dom, a so pozneje svoj načrt spremenili in začeli svoj dom zidati na Dacarjevem hribu v Hrastniku. Glavno delo tabornikov je bila graditev novega doma. Posamezniki so žrtvovali ves svoj prosti čas za izgradnjo taborniškega doma. Tako je stavba danes že pod streho in bo ena sosa kmalu skončana. Člani so skupno napravili okrog 1.000 udarniških ur pri tej gradnji, ki je vredna že 3 in pol milijona dinarjev. Vsekakor izredno lep uspeh!

Kljub temu pa v organizaciji niso zanemarjali drugega dela. Vsekozi so imeli vodniške in družinske sestanke ter izlete. Poleti se je 42 članov udeležilo II. zleta tabornikov Jugoslavije v Fala. Nekateri mlajši taborniki so šolske počitnice, odrasli pa svojo letni dopust preživel ob morju. Mlajši člani so se udeležili tudi republiškega tekmovalja v Ljubljani in odnesli 2. mesto, tudi najmlajši so bili na prvem tekmovalju čebelle in medvedkov v Ljubljani, na katerem so dosegli 4. mesto. Kajpak tudi niso pozabili na izpite, ki jih morajo taborniki opraviti.

STROJNO MIZARSTVO TRBOVLJE

zadovoljuje naročnike po vsej Sloveniji in tudi v drugih republikah. Izdeluje stavbno-mizarška dela po načrtih za industrijske objekte, bolnišnice, stanovanjske zgradbe, šole, izdeluje tudi pohištvo in vso notranjo opremo za dom, pisarno, šole in ustanove vseh vrst. Kvaliteta je solidna — cene konkurenčne.

Za nas

VELIKI PRAZNIK — 29. NOVEMBER

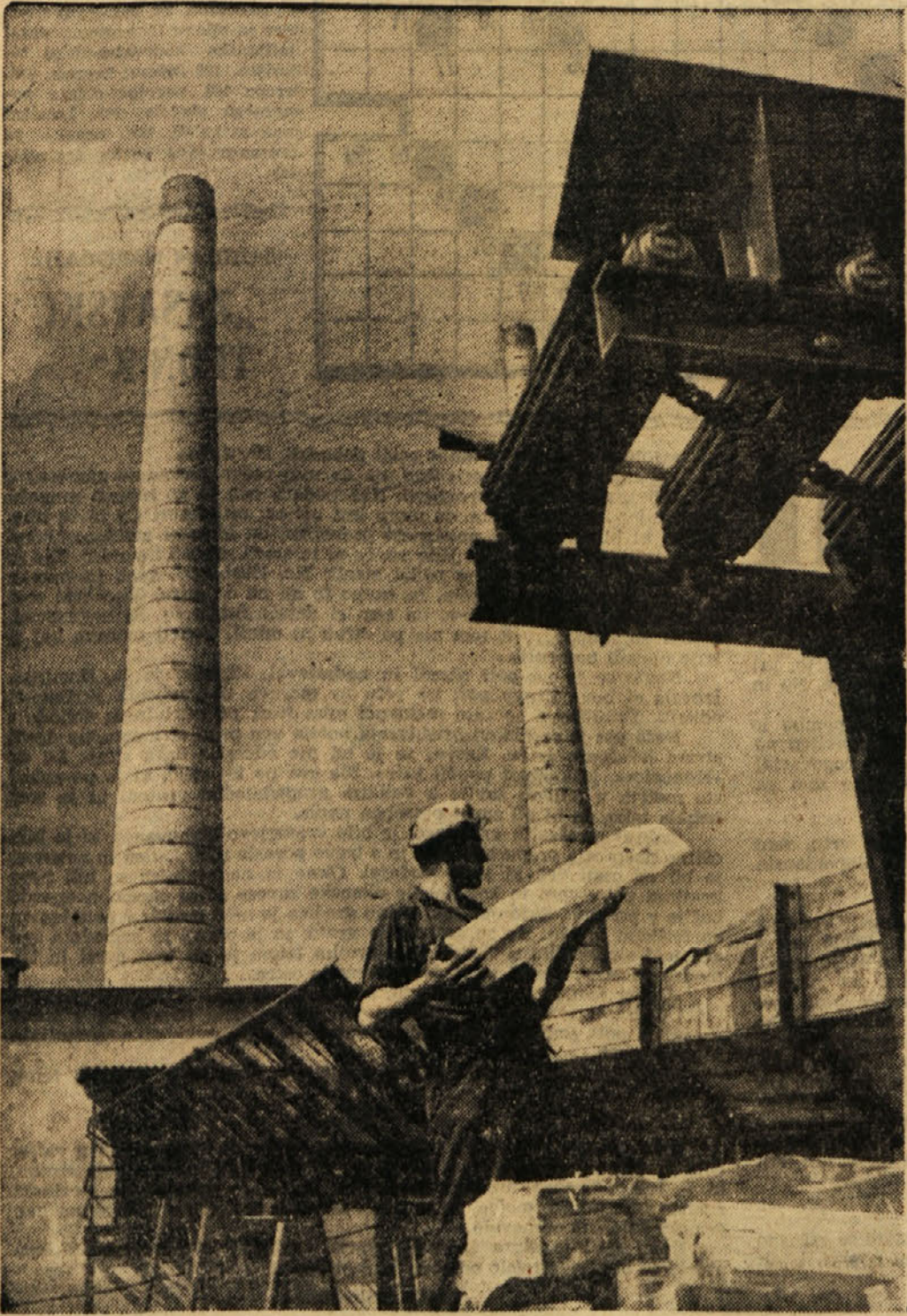
čestita kolektiv podjetja k doseženim delovnim uspehom vsem ljudem naše domovine. — Za nadaljnjo poslovno naklonjenost, se podjetje vsem toplo priporoča.

Tovarna celuloze in papirja Videm-Krško

čestita vsemu delovnemu ljudstvu za »DAN REPUBLIKE«

Tovarna proizvaja vse vrste sulfitne nebeljene in beljene celuloze, ovojni papir, časniški papir in srednječrni papir. Letos bo proizvodnja papirja in lesovine znatno večja kot lani. Dnevna količina papirja, ki ga izdelamo v našem podjetju, znaša 90 ton. Letos je tovarna že zadovoljila jugoslovanski trg z roto-papirjem, celulozo pa izvažamo, in sicer v Italijo in Avstrijo.

Kolektiv pa čaka še vrsta važnih nalog. Predvsem moramo dopolniti tovarni oplemenjevalnico za proizvodnjo viskozne celuloze. Gradnja smo lani ustavili, zdaj pa vse kaže, da bomo lahko započeto delo nadaljevali. V načrtu imamo še nabavo papirnega stroja za izdelovanje pergamentnega in podobnega papirja, ki ga pri nas še vedno primanjkuje.

Partizanska dobra volja

Sestrada kot volk

Aktivist Damjan je med partizani venomer luščil domiselne šale. Včasih pa je zagrabil precej v prazno. Vendar smo se mu vselej smejali, bodisi da je povedal duhovit dvopis ali slepo laž.

Nekoga pomladnega dne je radovednim novincem pripovedoval o hudi zimski ofenzivi, na koncu pa takole zabelil:

»Da, da, bil sem tako lačen, da bi gada požrl!«

»Ti, da si bil kdaj lačen v partizanih — joki! ga je posmehljivo zbedel Ljubek. »Ko smo mi v bršladi zmrzovali v anegu in žulili sladke koreninice,

ste vi bunkeraši jedli ocvrtele piške!«

»Verjemite mi, tovariši,« je zavrnil od jezice pobledeli Damjan, »bil sem tako sestrada, da bi brez rentgena videli skozi mene!... Bil sem tak kot steklo in preščinjen kot mravljale!«

Posebna večerja

Stefan Cefrač je bil pogumen mož. Pa so ga farji premočili, da je stopil v belo gardo. Navdušen je Cefrač popil dva decil, nato pa je z dolgo puško odracal k svoji Katr. Ta pa je bila huda! Kot bi trenli, mu Katra vzame puško in začne mlatiti po njem — Cefrač pa jo je pobrisal pod posteljo.

»Tako torej, med izdajalce si šel?« je sople jezna Katra. Klela je, da so se kar iskre delale in prestrašenemu Cefraču žugala z metlo. »Coklja farska, marš ven!«

Cefrač se je še bolj stisnil k zidu in se trkral pokrižal, potem pa pogumno izjcljal:

»Nek, dokler je v meni še kaj korajže, pa že ne...«

Groza in strah

Stripirana detelja skojevec je poleti 1943 zasedla kmetovo hišo v Bukovju nad Frankolovim. Mladinci so se zleknilo po klopih in zadržali. Strah jim ni bila pri srcu in so nanjo namenoma pozabili. Mlada, toda skrbno gojena Slavka, je tako rekoč visela na klopi in smrčala ko avionski motor. Sredi noči se je iz sladkega sna prebujala s klopi in z vso težo tresčala na tla.

»Bomba, Svabiz! se je zarezal po sobi koten glas v spanju presenečenega mladca. Mladinci so kot katra zginili skozi okno v bližnji gozd. Ko je za njimi pribredala še obtočena Slavka, so strokovnjaško ugotovili, kaj se je zgodilo, in se junško vrnili v hišo po pozabljeno orožje in opremo.

Novoletna

Gubčeva brigada je silvestrovala na Blečjem vrhu. Med govorom komisarija brigade je prinesel iz neke kletke kuhar Niko škaf vina. Ni ga postavil na tla, ampak ga je držal kar v rokavi. Pomočnik komisarija ga je nekaj časa gledal, potem pa dejal: »Niko, za komisarijem govori se komandat, potem pa se jaz. Kar postavi vino na tla, toliko časa ga ne boš mogel držati!«

Niko, velikani, pa se nasmehne: »Ga bom pa potem imel blitje ust!«

Naš Žužek

Tudi brigadni obveščevalec Vinko Žužek je bil doma z Bloka. V vsej diviziji in po vsej Stajerski so poznali njegovo segavost.

»Žužek, si še živ?« mu v pozdrav zakliče zastavnik Jože.

»Nič več,« mlo vzdihne Žužek.

»Ja, ti si pa fant od fare! Kaj pa kadiš?«

»Od fare nič, samo,« Morava...«

Minil je čas jesenskih izletov v naravo. Zdaj je pritisnil že prvi mraz in smučarji se bodo jeli pripravljati na svoje veselje

FLORENTINA

XXVII. nadaljevanje

V Berlinu so bili zelo zadovoljni in so pohvalili centralo Abwehra v Bruslju. V prvi vrsti je šla zahvala in pohvala šefom, polkovniku Hessu, polkovniku Hinterhofu, in seveda, majorju Teringu. Prihajali so Ritterkreuze in napredovanja. Kak delček pohval je ostal seveda tudi za Ralfa. Pa tudi Prosper je bil zadovoljen. Njegov posel je cvetel. Za vsakega pilota je prejemal 1000 mark.

Ralf je predlagal ustanovitev novega penziona v ulici Egora, malo kasneje še enega, in končno še tretjega v Antwerpen. Prosper je osebno odšel v Antwerpen, da bi uredil vse potrebno. Florentina je morala ostati v Bruslju, da bi skrbela za »goste v penzionu.«

— Kaj ti je? — je vprašala Florentina začudeno, ko je Prosper pri slovesu omahoval in ji nekam nerad dal roko. — Mi hočeš kaj povedati?

— Da, nekaj bi rad — reče on obotavljaje. — Ni mi všeč, da te puščam samo... — Glej, glej! Videti je, da me imaš za nekakšno mladoletno deklico...

Prosper nestrno zmaje z glavo in resno pogleda Florentino.

— Glej, kaj delaš, Florentina! Nekaj med nama ni prav. Odnosi so postali drugačni kot prej.

— Kako to meniš? — vpraša Florentina začudeno.

— Kaj ne moreš razumeti?

— Mislim, da ne morem — reče ona omahovaje.

— Dobro, ko že ne maraš biti odkrita. Kaj pravzaprav nameravaš z Ralfom?

Florentina je hipoma zadržala, a se spet takoj zbrala.

— Kaj ti šine v glavo! Kaj nameravam z Ralfom?

— Kaj ne veš, da si malce preveč ljubezniiva z njim? Florentina zapre oči in postrani pogleda Prosperja.

— Glej, glej, gospod Prosper je ljubosumen! Zelo čudno! Jaz pa mislim, da ni potrebno da se jezis, če sem tudi z ostalimi malce prijazna...

— To je druga stvar. Gre naravno za podatke, z eno besedo, gre za naše delo. A Ralf, on je, kot veš, naš šef in...

— In kaj?... Videti je, da te on privlači. Denimo, da je tvoj tip. Vidim, da se v tebi znova prebujajo preteklosti in da spet odkrivaš svojo romantično naravo — reče Prosper ironično.

Florentina čuti, da so v njej nekaj nabira. Prsti se ji »čijo».

— Ah, ne govori neumnosti...

— Neumnosti? Ali res misliš, da sem toliko neumen in slep, da ne vidim tvojega ponašanja in tvojih pogledov? Kot da bi mu hotela reči: »Bodi moj odrešenik, jaz propadam!« Nekaj takega. O, Florentina, imam dobre oči, nič mi ne uide.

— Se malo me ne zanimajo tvoja namigovanja... Zunaj je slišati nestrno hupanje avtomobilske sirene, Avto čaka, Prosper se približa Florentini, ki vstane, in iz njenih oči sije strah. Prosper jo krepko prime okrog ramen, tako da jo ta prijem močno zaboli.

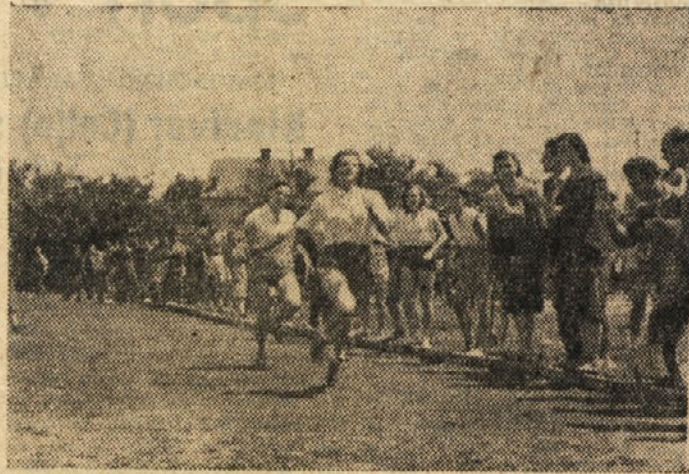
— Varuj se, Florentina — je dejal Prosper ves razburjen. — Varuj se in bodi pametna. Veš, da si mi potrebna, a ravno tako veš, da sem tudi jaz tebi potreben. Pozabi enkrat za vselej tisto, kar je bilo. Važno je to sedanje. Mi pripadamo drug drugemu.

Nekoliko trenutkov sta se njihova pogleda vtisnila drug v drugega. Nekaj časa se je Florentina poskušala osvoboditi njegovih demonstskih oči, hotela je obrniti glavo, pa je ostala kot prikovana. Njeno telo se stresa in njen odpor popušta. Volja se je razgubila, njena usta se odpro in Prosper jo poljubi. Hipec, dva, se stisne k njemu... Potem se mu izgrga.

— Moraš iti... — reče hripavo. — Avto čaka. Pojdi...

Prosper se nemo obrne in zapusti sobo brez pozdrava.

(Nadaljevanje sledi)

V počastitev dneva republike so naša športna in telesnozgojna društva organizirala vrsto jesenskih crossov. Udeležba je bila zelo lepa, na sliki pa vam predstavljamo tek mladih v letošnji pomladi

Komanda

Kolona je krenila naprej. Enakomerno so odmevali koraki. Naenkrat komanda: »Bob, naprej!«

Bob je bil štabni kurir, ki ni nikdar vedel, katerega bataljona naj se drži, a najraje je bil v tistem, ki je opravljal rekvizicije. Bataljonski kuhar, ki je hodil pred Zidarjem, je malo jecljal in je s težavo spravil iz sebe: »Vol, naprej!« Komanda »vol, naprej!« je šla dalje po koloni vse do zaščitnice.

»Vola ni,« je šlo potem nazaj od zaščitnice proti predhodnici.

»Kdo je dal komando »Vol, naprej!«?« je šlo zdaj po koloni. Odziva ni bilo. Spet je prišel Marok in ugotavljal, kdo je napčno prenesel komando. Pride do kuharja Kunsteka, ki mu pove, da je slišal in prenesel: »Vol, naprej!« — Marok se zakrohota in reče: »Kar stopi naprej, smo te že našli!«

Mihove tujke

Aktivist Miha se je zelo izogibal tujk. Če jih je pa le moral uporabljati, je bil vedno v zadregi. V grlu so se mu zatikale ko ribje kosti, včasih pa jih je pogoltnil ko kača zabo. Na nekem sestanku, kjer so razpravljali o partijskem statusu, se je čutil dovolj sposobnega za diskusijo, zato se je priglasil k besedi in prisotnim nekako samozavestno dejal:

»Jest se strinjam, kar je oni piskotirov, strinjam se, kar je reku oni ablastni, inu predla-kam, da sprejemamo naš komunistični štrbuc!« Svojo diskusijo pa je Miha podkrepil s tem, da je mogočno udaril s pestjo po govorniški mizi.

»Žužek, ti si lump...« mu zažuga Jože.

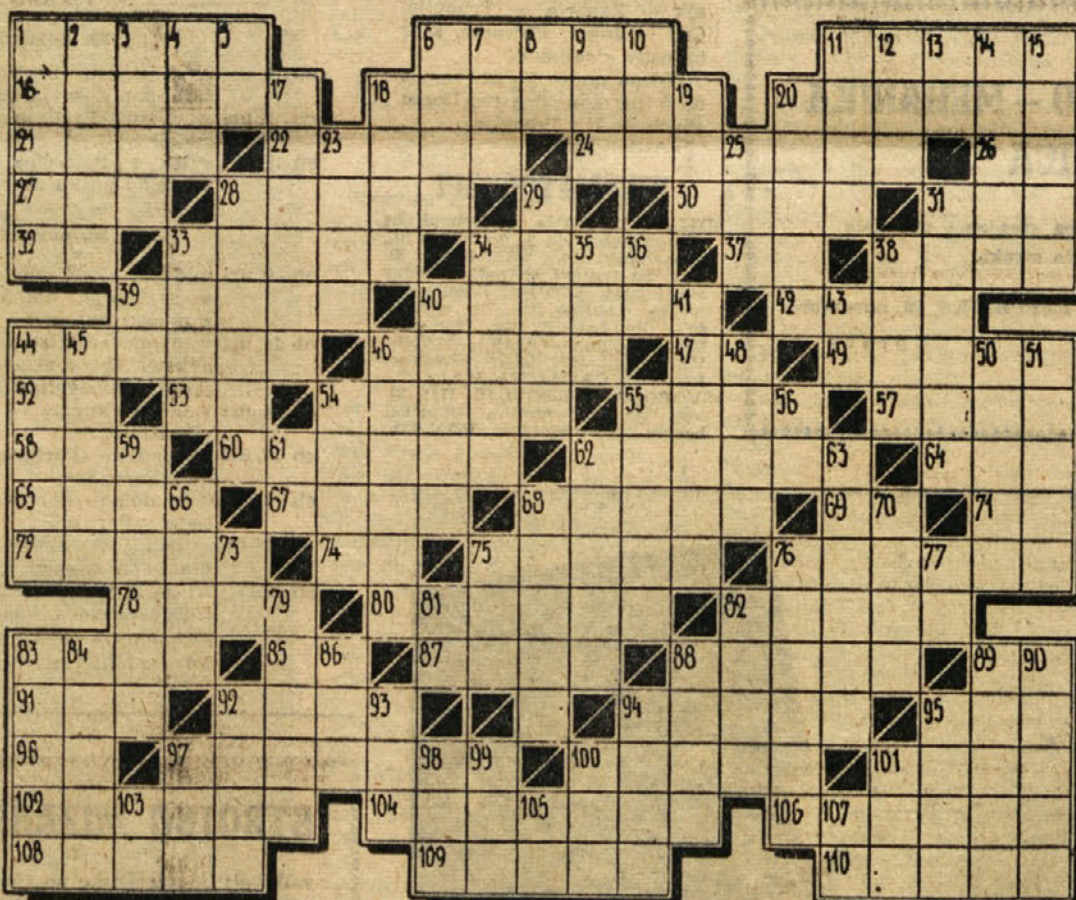
»Se enkrat bolj pa ne,« veli šaljivec.

Jerne ni že dolgo videl Žužka in ko ga sreča, ga pozdravi:

»Kje pa si, Žužek?«

»Me ne!« se odreže poštenjak.

(Po reviji »Borac«)

zali, čedni, 4. žensko ime, 5. dva soglasnika, 6. hrvaška gora, 7. usahel, 8. kemični zrak za srebror, 9. glavno mesto Italije, 10. krajevni prislov, 11. največja kopenska žival, 12. tekstilna surovina, 13. dve zaporedni črki iz besede pod 76. navpično, 14. sprejemnica, manjša dvorana, 15. klada za sekanje drv, 17. gošpodar v podjetju, 18. nevarena rudniški pilin, 19. podredni veznik, 20. vrsta žita, 23. velika ptica ujeta, 25. oče, 28. uživati tobak, 29. sem v plamenih, 31. visoki, mogočni, 33. okence, 34. kako velik, 35. reka v Srbiji, 36. kratka za »obveščevalni center«, 38. majhni, pritlikavi, 39. srbohrvaški predlog, 40. prenašam, 41. naprava, 43. isto kot 47. vodovodno, 44. drevo, ki doseže stoletno starost, 45. tekmeč, 46. rojstni kraj pesnika Zupančiča, 48. prileten, 50. majhna skala, 51. prizorišče v cirkusu, 54. postaja na progi Ljubljana—Postojna, 55. krepak, silen, 56. zadnja in prva rka besede pod 28. navpično, 59. športnik, ki ni za svoje delo plačan, 61. kratka književna založba v Ljubljani, 62. glas konjskih kopit, 63. hodim, 69. lonov čekan, 68. kemična prvina bele barve, 70. poljski delavec, 73. kem. znak za aluminij, 5. del ust, 76. ščetka, 77. začetak besede pod 106. vodoravno, 79. domišljava, 81. soglasnik in amoglasnik, 82. ošiljeni kos lea, 83. nabrušena, 84. mesto ob slovenskem Jadranu, 86. hudobnost, 88. kopica, 89. žensko ime, 90. ramocelnik, 92. del človeškega telesa, 93. eden in drugi, 94. tica z vresčecim glasom, 95. utranja zarja, 97. ruski rekorder na dolge proge, 98. isto kot 9. navpično, 99. jadranski otok, 101. tjer je bilo v II. svetovni vojni italijansko koncentracijsko taborišče, 100. zdrav, krepak, 101. arem, 103. pogojna oblika pomožnega glagola, 105. kemični znak za kalcij, 107. oznaka za veznanca (dva enaka soglasnika).

UPUJTE IN NAROČAJTE

„ZASAVSKI
TEDNIK“

AGATHA CHRISTIE

5 Hiša na sipini

KRIMINALNI ROMAN

»Ja, Nick nam je povedala.« Pogled se ji je zaostрил. »Saj ni nič hudega s kostjo, kaj?«

Cutil sem, kako sem pordel pod tem predirljivim pogledom. »Le prehodna poškodba,« sem ji odgovoril.

»O, to je dobro. Veseli me, da si Nick ni vsega izmislila. To je tako nadarjena mala lažnivka, ki je le kdaj živela pod nebom. Presenetljivo — to moramo res imenovati nadarjenost.«

Kaj naj bi odgovoril na to? Moje neugodje se je sprelivalo v zabavnost.

»Nick je ena mojih najstarejših prijateljic,« je pričela pripovedovati, zvestoba je plenkla čednost, kaj? Posebno pri škotih kot varčevanje in posvečevanje nedelje. Toda Nick je res lažnivka, kajne, Jim? Tista pripovedka o zavorah našega avtomobila in Jim zagotavlja, da je vse od A do Z izmišljeno.«

Naduti gizdalini mi je dejal s svojim zoprnim ženskim glasom: »Jaz se razumem na avtomobile.«

Obrnil je glavo. Zunaj je stal med ostalimi številnimi avtomobili, še dolg rdeč voz. Džozdeval se je daljši in bolj rdeč kot vsak voz na tej zemeljski krogli, imajoč dolg bleščeč pokrov iz glajene pločevine. Super-avto!

»Je ta avto vaš?« sem ga vprašal iznenada.

»Da,« je pritrdil mladenci in prikimal.

Zamikal me je, dejati mu je: kajpak, videti je tako!

Na srecu se je v tistem trenutku vrnil k nam Poirot. Vstal sem, nakar me je prijel pod roko, se hitro in bežno priklonil družbi in me bliskovito potegnil s seboj.

»Prijatelj moj, dogovoril sem se z gospodično, da jo bova obiskala ob pol sedmih. Do takrat se bo že vrnila nazaj z vožnje z avtom. Da, da, prav gotovo bo nazaj — živa in zdrava.«

Imel je zaskrbljen obraz. Besede so mu zvenele zamolklo.

»Kaj ste se pogovorili z njo?«

»Pripravil sem jo na razgovor z menoj, čimprej bo mogoče. Seveda se je nekoliko upirala. Prepričana je, da ne morem brati njenih misli! Kdo

je to dekle? Če bi bila mogla, bi me bila odločno odbila. Toda to, pri mojem nepriznavanju napadu, ni tako lahko. Laže je, vdlati se. No in nato mi je dejala, da se ob pol sedmih prav gotovo vrne. Volati!»

Opazil sem, da je vse v najlepšem redu, toda moja pripomba je naletela le na malo odobravanja. Resnično je bil Poirot pripravljen na skok kot mačka. Vse popoldne je tekal po sobi, se polglasno pogovarjal sam s seboj in predstavljati drobnarije zdaj sem zdaj tja. Če sem ga nagovoril, je zamahnil z roko ali odkimal.

Končno sva se ob šestih odpravila s doma.

»Neverjetno je, da se nekdo upa streljati v hotelskem vrtu, sem prešel, medtem ko sva stopala po stopnišču terase, na dopoldanski dogodek nazaj.«

»Le kakšen norec bi bil tega zmožen.«

»Tega ne morem tako brez nadaljnega potrditi, Hastings. Glede na bistveni pogoj, bi bila zadeva žal celo resna in zanesljiva. Prvič je vrt neobdelan in zapuščen. Ljudje, ki so v hotelu, spominjajo na ovejno čredo. Ker se je udomačila navada posedati na terasi, s katere je lep razgled na zaliv, sede vsi na terasi. Le jaz, prisiljeni čudak, sedim tam, kjer imam pregled nad vrtom. In celo od tam ne vidim nič. Vsekakor se lahko najde tam skrivališče v izobilju: drevje, skupine palm, cvetoče grmičje. V svoje največje zadovoljstvo se lahko tam kdo neopazno skriva in čaka, da bo gospodična prišla mimo. Prav gotovo pa bo prišla po tej poti, ker lela glavna cesta velik ovinek in sodi mademoiselle Nick Buckley k tistim ljudem, ki vedno zamude in si zaradi tega vedno skrajšajo pot.«

»Kljub temu je to prevelika predznost. Lahko bi bil zapažen in takšen revolverski atentat tudi najspretnější ne more prikazati kot nesrečen primer.«

»Ne, kot nesrečo že ne.«

»Kaj mislite?«

»Nič — zamisel, ki je prav tako lahko pomanjkljiva. Zato se začasno ne bavimo z njo, temveč se brigajmo raje za to, kar sem poprej dejal: bistveni pogoj.«

»In to je?«

»Gotovo mi boste to lahko sami povedali, Hastings.«

»Zakaj naj bi vam privoščil, da na moj račun postanete pameten?«

»Glej, glej! Kako porogljivo. Kar bode v oči, je po mojem mnenju naslednje: nagib za umor ne more biti očiten, niti jasen. Če bi to bilo, potem bi bila vsekakor nevarnost prevelika, da bi se ji atentator hotel izpostaviti. Sušljalo bi se: »Kdo ve, če ni to storil gospod Soundso. Kje je bil gospod Soundso, ko je padel strel?« Ne, Hastings, vzrok in namen umora ne moreta biti očita. In ravno to mi ne da miru. Tisočkrat sem se že skušal pomiriti s tem, da sem si dejal: »Stirje so. Ni nevarnosti, dokler so skupaj...« S tem me pa strah ni minil. Vedeti moram, kaj ti trije napadi pomenijo.«

Naglo se je na peti obrnil in nadaljeval: »Zgodaj je še, Hastings. Izbrala si bova drugo pot; na vrtu ne moreva več nobenih skrivnosti odkriti. Približajva se raje rezidenčni miss Nick po oficijalnem dohodu!«

Naša pot je vodila od preddverja hotela ven proti strmemu, na desni strani ležečemu griču. Zgoraj se je od nje odcepila ozka steza. Le do »Končnice,« je kašpirtu počul tujca. Šla sva po tej stezi, ki je po nekaj sto metrih v kolenu zavila k velikim propadajočim vratom in se tam nehala tako, da bi bil zopet potreben napis.

Onkraj mrežastih vrat levo, je bilo vratarjevo stanovanje, ki je bilo očitno nasprotje preperelih vrat in s travo porasle poti. Čeden in negovan je bil pa mali vrt, ki jo je obdajal. Okna in nadstropnica so bili pred kratkim pobarvani in snežnobele okenske zaveso so se skoraj neopazno bočile v prepihu. Sklonjen nad rožno gredico je neki možak v ponošnem urfolškem jopiču. Ko so zaškrpala vrata, se je obrnil in zagledala sva utrujeni strdec obraz. Toda kljub svojim letom je bil mož čvrst in čil, modre, mežikajoče oči pa so bile še vedno ostre.

»Dober dan!« nas je pozdravil, ko sva šla mimo.

Odzdravil sem mu in medtem ko sva peščila naprej po s travo zaraščeni poti, sem imel nevarljiv občutek, da naju radovedno spremlja to modre oči.

»Čudim se...« je dejal Poirot zamišljeno. Vendar ni pojasnil čemu se čudi.

...

Hiša sama je bila velika in prostorna, vendar je imela žalosten videz. Bila je stisnjena med visoko drevje, katerega veje so se dotikale strehe, ki je bila potrebna nujnega popravila. Poirot je potegnil za starinski zvonec s herkulsko močjo, da je sploh zazvonil in ko se je enkrat zazbal, je prav žalostno odmevalo.

Neka srednja stara žena je odprla vrata. V svoji preprosti črni obleki je bila videti zelo odločna in častljiva.

(Dalje prihodnjič.)